

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, június 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Adók és ujoncok.
- Apponyit leintették a szocialisták.
- Az ellenzék Tiszához.
- Khuen újra miniszterelnök?
- Mosolygó halottak.
- A politizáló ügyvédi kamarák.
- Az aradi női ipariskola kiállítása.
- A báró ur bányája.
- Ötven „rablógyilkos“.
- Világrekord a nemzetközi repülőversenyen.
- A herceg és az ügyvédjelölt.
- Letartóztatott gyáros.
- Ki lesz az Egyesült Államok elnöke?
- Tarkaságok.

Bölcsek és bolondok.

Írta: Lengyel Zoltán dr.

Nap-nap után olvashatjuk kitünő államférfiaink cikkeit és nyilatkozatait. A vérmesek leszölik ellenfeleiket, erősködnek, hogy így meg úgy lesz, az okosak bölcsekednek a jogról és a törvényességről és lovagolnak a legujabb vesszőparipán az in integrum restitución. Ezek azok a bölcsek, akik a sipot dugják a többiek szájába.

A többiek pedig, a népség, katonaság velük együtt demonstrálnak naponként, mindig kevesebb érdeklődés közepette, az utcán. Civakodnak a rendőrral, amikor tudják, hogy az nem kiabál vissza. Szidják a katonákat, holott azok nem tehetnek róla, ha az állami rend épen személy szerint őket sodorta oda velük szembe. Követelik Lukácsnak és Tiszának a fejét, mondván, hogy különbön csak a nyers erőszaknak engednek. Ezek azok a szegény ördögök, akik sohse tudják, mit cselekesznek.

Az egész látvány pedig annyira épületes, hogy máris teljesen elunta az ország. Nem érdekli a külföldet sem. Nem használ senkinek. Nekik kevésbé. A haja szála se görbül meg egyiknek sem. Nem olvassák már ezeket, ha leírják, nem hallgatják meg, mikor elmondják, nem beszél senki a tegnaptól, nem kíváncsi a holnapra. Amit előakartak idézni, megtörtént. A parlament többsége pedig halad a maga jól megfontolt útján és összetett kézzel nézi az erejét és hitelét vesztett izgatást, mondván: a politika az urak huncutsága, ők keresték, ők csinálták, végezzék is el egymás között. Semmi közünk hozzá.

A közérdek és a közbecsülés azonban kivesszett a fórumról. Kölcsönösen összeszidván és leköpködvén egymást: elnyött a harcban a foglalkozásszerű politikusok tekintélye. Az egy év óta folyó marakodásban halálos sebet kapott a parlament sulya s a belé vetett bizalom. És mégse törekszik senki a közérdeket megóvni, nem gondolkodik, csak a párteszével, az pedig a józan ítéletre képtelen. Kiki a maga nótáját fujja, jöhetnek egyiknek sincs igaza.

Az új koalíciónak, mint egésznek nincs, mert hogy ma is még nincs hatalmon, önmaga okozta. Ha össze nem vesznek: uralkodhatnának. A választási reformot megcsinálhatták volna szájuk ize szerint. Az ő házszabályukat sem kellett volna most Tiszának újra megszölnie, mint szerintük égbekiáltó gazságot. Ehelyett azonban kvótát emeltek, rossz kiegyezést csináltak, a magyar országgyűlést, nyelvét és naplóját horvátá tették, gyalázatos közszerződési szerződéseket kötöttek, önmaguknak címetet, rangot, kitüntetések kinyoráltak, házszabályt sértettek, veszekedtek.

Az első kizárás a házszabályok 225 §-a alapján a Potocsnak esetében epügy a Justh elnökléte idején történt, minthogy ugyanakkor voltak meg negyven-ötven szónoktól a szót és a 908-as házszabály módosítás keresztülvitelénél ő volt az, aki ez indítványok, módosítások és határozati javaslatok egész tömegét házszabályellenesen egyszerűen nem bocsátotta szavazás alá, pedig előbb csak három tucat horvát, később pedig csak egy

tucat balpárti állott velük szemben. Ezekkel nyugodtan birni lehetett volna házszabályszerűen is. Tisza a karhatalom alkalmazásán kívül tehát új dolgot nem csinált. Taposott nyomot talált. Tovább azért ment a régi uton, mert ők kényszerítették rá erőszakkal.

Andrássynak nincs igaza, mert ő csak azt magyarázza, mi miért rossz, de nem mondja meg, másképen hogyan lehetett volna a bajon segíteni. Jó tanácsokat ad és kritizál a sikerült operáció után, de azt ő maga se nem tudta, se nem merete volna végig csinálni.

Apponyi és Károlyi panaszkodnak az erőszak tombolása miatt. Am feledik, hogyha erőnek erejével nem teküsznek a robogó vonat elé, az nem gázolt volna végig rajtuk is. Mire való volt Justh mellé állni, mikor ő kezdett egy vakmerő hatalmi tébolyból fakadó hibás akciót és ebbe bele kellett bukni. Miért nem nézték némán, hogy pár emberével együtt, úgy bánhassanak el vele, hogy ahhoz se Pavlik, se a katonák ne legyenek szükségesek.

Igen ám, de kiállani a harcban nem volt mindenkinek célszerű. Az általános, titkos se Apponyinak, se Károlyinak nem kellett. Most se kell. A harcot is elitelték. A tüzet azonban, kezüket dörzsölve látták tovább lobogni. Időközönként szították is. És mikor a csiri-csaré forradalom vért ontott az utcán, nem a tüzoltók, hanem a tovább bujtogatni akarók pártjára állottak. A politikai spekuláció előbbre való volt az ország érdekénél és nyugalmanál.

Ezeket a nyilvánvaló tényeket sem az utólagos bölcsekedés, sem az óbégatás meg nem széptí, jóvá nem teszi, vissza sem csinálja a történeteket senki, mégha még oly merész lett legyen is a zavarcsinálásban, vagy oly kiválóan bizonyulna az utólagos bölcsekedés. A kínált remédiószámok haszontalanok és értéktelenek. Személyesem? Hát ez által nem lesz törvény a „törvénytelen“ véderőjavaslat. Talán a régi házszabályt állítják vissza? Ugye bár nem? És ha a véderőt megadnák most már és csak még egy szavazást szeretnének látni: hát előszörre is nem

Hauptmann új darabja.

— Bertini levelezőnkől. —

Berlin, június 23.

Lassan-lassan belevágtatunk a nyári hangulatba s a nyári tétlenségbe s ilyenkor — mikor már a forró júliusi naptól rettegünk szüntelen — bizony jól esik még egy kis irodalmi és színházi szenzáció. Sőt: ha már irodalmi és színházi szenzációról szölnünk, hozzátehetjük, hogy ennek a Hauptmann premiére-nek — erről lesz szó e cikkben — talán nem is a szezon és az időjárás csinálta meg a reklámját, hanem maga a darab s maga a szerző: Hauptmann Gerhardt.

Talán még élénken emlékezetes e sorok olvasói előtt is, hogy Hauptmann Gerhardt, a legnagyobb élő német színpadi költő, ez év január havában kiadatta legujabb drámáját, melynek címe ez volt: „Gabriel Schillings Flucht“ (Schilling Gábor menekülése) s azt a rendkívül érdekes és izgató előszót biggyesztette a dráma elé, hogy nem óhajtja darabját egy nagyvárosi s lázas atmoszférával sulyos színházi premiére *hazard esélyeinek* kitenni s legfeljebb egyszeri előadását kívánja: kis, intim levegőben, elsőrangú színeszettel.

Berlinben ma már persze akadtak nagyszerű üzleti emberek, akik Hauptmann óhajtását — anélkül, hogy anyagi kár essék a vállalkozáson — végrehajtották a kívánt külsőségek keretei között. Legfeljebb abban történt eltérés, hogy „Schilling Gábor menekülése“ nem egyszer, de háromszor került előadásra.

A premiére-t e hó 14-dikén tartották meg a Weimarhoz közeli kis Lauchstädtben, melynek parkja közepén egy kis színház áll: Goethe színháza. Magáról az előadásról sokat írtak a lapok — főleg a külföldiek — s e sorok írója is hosszabb cikkben foglalkozott a bemutató szokatlanságaival s magával a darabbal. Az ilyen tüttában megirt kritikák és darabot-értékelő írások után azonban mindig úgy érzi az író, hogy tulajdonképen igen sokról felejtkezett meg, amiről még volna sok mondanivalója; sok minden tolódik az eszébe, aminek a megírását szükségesnek találja, s így történik meg velem, hogy az érdekes premiére leírására újra vállalkozom az *Aradi Közlöny* hasábjain.

I.

A délelőtti órákban ülünk föl Berlinben s gyorsvonattal futunk keresztül hatalmas erdőkön, hogy Halle-ba érve átszálljunk egy lassan dőcögő, ócska vicinálisra, milyen talán csak egyedül nálunk van Arad- és Torontál vármegyében. Déli egy óra körül érjük el Lauchstädt nevű kis fürdőt, mely arról nyerte egyedüli, s a németek előtt rendkívül szent jelentőségét, hogy valamikor Goethe sokat élt e csendes, lármátlan és hűvös fészekben. Amint türelmes és zajtalan léptekkel haladunk be a kis falucskába, mely felé most egész Németország irodalmi érdeklőse fordult, megbámuljuk a furesa német falusi arckokat, melyek kíváncsian és kutatón tekintenek kifelé a folyondárral sötétzöldre futtatott házak pici és színes ablakaiból, mert bizony ennyi városi idegent,

ily sok urifajtájú embert nem igen láttak a drága primitívek.

A kicsi, földszintes és kopott festésű színház — úgy hívják: Goethe-színház — százesztendősfák és emlékek árnyékában húzódik meg. Szemben vele valami jobbeszű német atyafi restaurantszerű terraszt rögtönzött a megéhezett idegeneknek. Sajnos: komisz német viz-kávéval és iztelen „Kuchen“-nél többet alig kaphatunk; legfeljebb azt, hogy csinos kis lauchstädti menyecskék hozták elénk, akikkel megpróbáltuk magunkat megértetni; már mint a különös nyelvük dolgában.

Csupa idegen közt vagyunk. Magyar csak kettőt hozott elem a véletlen: Hatvany Lajos bárót és Szép Ernőt. Weimarban jártak s a pusztá véletlen hozta őket ide. A publikum mindinkább nagyobbodik, az utolsó vonat is megérkezik; kettő felé járhat az idő. Három óraker kezdődik az előadás. Az üres órát még arra használjuk, hogy végignézzük a publikumot, kikkel összehozott a premiére-láz. Feltünő sok az amerikai, francia alig. Főleg német írók és újságírók, akik a lauchstädti napot meg fogják örökíteni napilapokban s folyóiratokban. Ismerkedünk velük, csevegünk, sóhajtozunk, türelmetlenkedünk, míg végre — pont háromkor — megjelenik a színház főkapuja előtt három cifraruhás ember s kürtszóval jelzik, hogy: mindjárt megkezdődik az előadás!

II.

A nézőtér lassan és idegesen megtelik. Négy-száz kényelmetlen szék — ez minden. Kopott függöny, rossz világítás, hideg levegő. A székszo-

igy kellett és lehetett volna cselekedniök? A házszabályokat is szigoritanak *most már ők is*, mert hiszen nem az ő régi saját alkotásuk feltámasztása ellen demonstrálnak, hanem csupán a forma miatt.

Ugyan édes jó uraim! Tegyük már egyszer félre azt a sok képmutatást, amely az egész közéletet eltorzítja és hagyjuk abba a köpködést, a gyanúsítás és rágalom irtózatot hadjáratait és legyünk őszinték egészen.

Valljátok be, hogy ami meg van és ahogyan van, jól van. Amit csináltak, az ellen nem lehet kifogás. Ahogyan csinálták meg: az is csak azért fáj, mert ők csinálták veletek szemben. A verés is csak az egyiknek fáj. Nem annak aki adja, hanem aki kapja.

Andrássy emlegette a 908-as házszabály tárgyalásakor beszédében egyik nyilatkozatát. Mert midőn Ugron a pártközi értekezleten a javaslatot tulságos enyhének minősítette, gúnyosan felelt: „Ha az urak még szigorubbat akarnak csinálni, ám legyen, de gondolják meg, hogy mire ebből törvény lesz. Sem Önök nem tudják, sem én, hogy melyikünk fogja a másika ellen alkalmazásba venni.”

Ezt mondtam a pártközi értekezleten 1908. elején. Akkor a *Justh* frakciók, mint kormánypart akart szigorubb házszabályt velem, az ellenzékiel szemben. És ime már másfél év múlva, a kiválás után — mi alkalmaztuk ő ellenük.

És most ők alkalmaznak Tisza ellen, ha véletlenül 1909 telén ők jöttek volna és Tisza, Andrássy, Apponyi, Károlyi és mi mind egyen, magam is, ellenzéki mentünk volna. Akkor most nekik Lukács László lenne az igaz hazafi és Károlyi Justhot nevezné hazaárulónak. És most, mint házelnök vezetette volna ki Tiszát és nem fordítva.

A hazának azon tisztelt és nagybecsült bölcssei, akik most oly szépen szavaztak a törvényről és a házszabályokról: higgyétek el ezt nekem! És ti jó bolondok, kik úgy lázadtok, vegyétek szintén tudomásul, hogy a politika olyan tudomány, ahol csak egy kérdés van és az az, hogy ki főzi le a másikat. Egyszer már Justh ur is volt felül és Tisza volt alul. Akkor Justh büszke és erőszakos volt, de Tisza elvonult, elhallgatott.

Most Tisza van felül és Justh van és marad is alul. És most Justh nem hallgat, hanem ordít és kapálódzik, mert úgy szeretné a felséges nép útján az elvesztett játszmát másodsorra mégis megnyerni. Te azonban óh felséges nép és ti vezéritek után gondolkodás nélkül rohanó közkatonák, igen ti alul voltatok akkor is, alul

voltok most is és alul lesztek ezután is. A bölcsök nagyban játszanak. Az egyik nyer, a másik veszít. A ceppet mindig a bolondok fizetik.

Adók és ujoncok.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 24.

A nyári szünet előtt ma tartotta utolsó érdemleges ülését a képviselőház. Az ülés előtt ma is katonaság vette körül az országházat és az ellenzéki képviselők, *Justh* és *Apponyi* vezetésével ma is fölvonultak a katonai kordon elé, itt azonban ma már nagyon rövidesen végezték el tiltakozásukat.

Egy rendőrtisztviselő *Justh* elé állott és így szólt:

— Kegyelmes uram, csak a ki nem zárt képviselők mehetnek be.

— Tiltakozom a törvénytelenég ellen, — mondotta *Justh*.

— Mihelyt válogatják a képviselőket, hogy kik mehetnek be, — mondotta *Apponyi* Albert gróf — törvényhozás akadálytalanul nem működhetik. A kegyelemből nem kérünk, mi sem megyünk be.

Erre az ellenzéki képviselők elszéledtek.

Az ülésen ma is *Tisza* István gróf elnökölt.

Elnök bejelentette a Háznak, hogy az ellenzéki képviselők lemondottak bizottsági tagságaikról. A Ház a lemondást tudomásul veszi és a megüresedett helyek betöltéséről később fognak határozni.

Elnök bejelentette ezután, hogy *Egry Béla* ellenjegyzésével a pécsi és mohácsi népgyűlések beküldötték határozataikat. Mivel a törvény értelmében csak kérvényeket lehet a Ház elé terjeszteni, határozatokat azonban nem, — a két népgyűlés határozatait a Ház *iratárba* helyezi.

A Ház ezután harmadik olvasásban is megszavazta a szombat délutáni ülésen megszavazott törvényjavaslatokat.

Haydin Imre előadó ismertette a vármegyék háztartását rendező törvény némi módosításáról szóló törvényjavaslatot, valamint a budapesti államrendőrség hatáskörének Erzsébetfalva és Kis-

pest területére való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház mind a két törvényjavaslatot változatlanul megszavazta és ez alkalomból *Haydint*, aki betegeskedése ellenére is nagy buzgalommal látta el előadói tisztét, zajosan megéljenezte.

Következett az *ujonc-javaslat*, melyet *Soly-mossy* Ödön báró, előadó ajánlott pár szóval elfogadásra.

Okolicsányi László szólalt fel a javaslat mellett, mely a magyar nemzetnek sok régi jogos kivánságát teljesíti; a javaslat előnyei oly nagyok, hogy a létszámemelés ellen, melyet maga a két-évi szolgálat is rekompenzál, nem lehet kifogást tenni. Kívánatosnak tartja azonban, hogy a hadsereg új intézményeinek elhelyezésénél Magyarország jogos igényeire is tekintettel legyenek. (Éljenezés.)

A Ház az ujoncjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta.

Hegedüs Loránd előadó ismertette ezután a *Wekerle* féle új adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslatot. Ezek a törvények még sok novelláris javítást tesznek szükségessé; a most napirenden levő javaslatban jobbra oly intézkedések vannak, amelyek nélkül a törvényeket tulajdonképpen nem is lehet végrehajtani.

A Ház a javaslatot általánosságban megszavazta. A részletes tárgyalás során a 4. szakasznál *Hantos Elemér* stílis módosítást ajánl, melyet *Teleszky* János pénzügyminiszter hozzájárulása után a Ház elfogadott.

A 9-dik szakasznál *Hantos Elemér* ismét felszólt a hitelszövetkezetek önállóságának védelmére.

Teleszky János pénzügyminiszter kijelenti, hogy a pénzügyi adminisztráció nem bírja ellenőrizni a szövetkezeteket, hogy van-e igényük az adómentességre, vagy nincsen; ennél fogva az adómentességet csak oly szövetkezetek kaphatják meg, amelyek valamely állami ellenőrzés alatt álló középpont kötelékébe tartoznak.

A 14. szakasznál ifjabb *Erdély Sándor* a szakasz új szövegezését indítványozta.

Teleszky János pénzügyminiszter hozzájárulása után a Ház a szakaszt *Erdély Sándor* szövegezése szerint fogadta el.

A 20-ik szakaszt *Hantos Elemér* és *Te-*

rok mögött egy kis páholy. Ebben foglal helyet *Hauptmann* és a családja. A publikum — mikor megpillantották az író kiváló érdekességű és karakterű fejét, melyen a szőke hajszálak között már komoly öszülést látni — szünni nem akaró tapssal üdvözölte; *Hauptmann* fölállt s gyöngye meghajlással viszonzta az üdvözlést, mely egyuttal a jubiláló *Hauptmann*nak is szólt, aki tudvalevőleg most ünnepelte ötvenéves írói jubileumát.

Aztán felgördül a függöny. Szokatlan, művészi megkonstruálásában pedig monumentális díszleteket látunk a színen. Az egész kép *Max Liebermann*-nak, a *Berliner Seccsion* legkitünőbb mesterének, remekműve. Tengerpart és tenger van előttünk, minden a legszuggesztivebb hatást váltja ki a nézőből. A sós tengeri levegő szinte hozzánk áramlik s a felcsapó hullámok mögött csupa életet, csupa őserőt sejtünk.

Maga a darab méltán sorakozhatik *Hauptmann* többi remekműve mellé. Művészi egyszerűségében rendkívül komplikátlanul bonyolódik és fejlődik a téma s ha az elején kissé ködösen indul, hamar átcsap a tiszta világosságba. Egy *Berlinben* élő fiatal festő — *Schilling* Gábor — a darab lelke; az ő sorsa, az ő élete s az ő álmódásai viszik, építik fölfele a cselekményt. El akar menekülni a bűnös és romlotterköcsű metropoliszból, hol lassan-lassan embervázzá sorvasztották a bűnök s elidegenítették családjától, fiatal feleségétől. Barátja, *Meurer*, ki tenger mellett él s boldogan, megleledetten morzsolja napjait, meghívja *Gábor* magához, a nagy tenger mellé, hogy megmentse a pusztulástól, hogy visszaragadja arról az útról, melynek végső iránya a temető kapuja felé vezet.

Gábor otthagyja családját s szeretőjét, az orosz diákleányt: *Hannát*. Elmenekül, kiragadja magát a fojtogató búzból, hogy új életet kezdjen a szabad tenger mellett. Már-már felépül előrehaladott betegségéből, midőn *Meurer*, hűséges barátja, el akarja vinni *Gábor* Itáliába, hogy teljes meggyógyuljon. De a zavartalan s megfrissült álmokba beleszól a hisztérikus diákleány, aki kikutatta *Gábor* tartózkodási helyét és — hozzá utazik.

Schilling Gábor erősen elhatározza: nem akar többé tudni *Hannáról*! De a találkozásnál meggyöngyül: anélkül, hogy egyetlen visszautasító szót szólna — beleroskad a leány karjaiba. S most már vége mindennek; *Itália* gyógyító levegőjét nem fogják ajkai beszívni s a dór oszlopokat sem fogják láthatni szemei... Közben megérkezik *Gábor* felesége is, akit *Meurer* hívott meg, hogy ápolja urát. S most játszódik le a dráma legtragikusabb s egyuttal legemberibb jelenete: a feleség s a szerető harca *Schilling* Gáborért. Iszonyatos párviadal játszódik le a két nő között; olyan párviadal, amilyen csak két nő között lehetséges egy férfiert.

De *Schilling* Gábor nem tudja végighallgatni, végignézni a két nő között kitört harcot. Méregért kiált, gyorsanölő méregért, mely kioltja életét s megmenti a földi szenvedésektől. Előttünk hullámlázik a tenger, a habzó vizek felszöknek a sziklák közé, a part házai elé s *Schilling* Gábor ebben a nagyszerű hullám-rengetegben találja meg az örök csöndet: beléjük veti magát.

A függöny pedig legördül.

III.

Minden tisztán áll előttünk. *Schilling* Gábor az életét remélte a tenger mellett újra megtalálni — s a sirja lett. Megundorodott a nagyváros fekélyeitől, s midőn már végigitta az erkölcs-telenség és földi bűnök minden poharát — elszökött a szabad levegő karjaiba. Követte ide is a szerető s a feleség is, hogy még szűkebbé tegyék részére azt a kis földet, melyet örökös tenger mos. S a két nőért kellett meghalnia: a bűnnek nem akart tovább élni, a tisztaságnak már nem tudott tovább élni.

Az előadás minden ízében szenzációs volt. *Berlin* legkitünőbb színészei szegődtek *Hauptmann* ügye mellé. *Willy Grunwald* játszotta *Schilling* Gábor szerepét, kissé sötét volt, kissé nagyon is vizionár, de magát a karaktert pompásan juttatta előnk. *Tilla Durieux* asszony az orosz *Hannát* játszotta; brutálisan és hisztérikusan. Mint nő nagyon antipatikus volt, mint művésznő azonban kitünő. *Rosa Bertens* *Schilling* Gábor szomorú feleségét játszotta, akiben egy szunnyadó asszonyi démon pihent, hogy aztán a férjéért való harcban egész szerelmét s minden démoni nagyszerűségét kilobbantsa.

Az előadást *Schlenker* Pál, a „*Berliner Tageblatt*“ munkatársa rendezte. Érdemeit s eredményeit a publikum hálásan megtapsolta.

Hauptmann *Gerhardtnak* számtalanszor kellett megjelennie minden felvonás végén.

Brázay Emil.

leszky János pénzügyminiszter fölszólása után az előadó módosításával fogadták el.

Ezzel a Ház a javaslatot részleteiben is megszavazta. A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés egy órakor véget ért.

TANÜGY.

Az aradi női ipariskola kiállítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

A Hasszinger-utcai leányiskola emeleti termeiben az aradi női ipariskola kiállítása nyílt meg hétfőn és d. e. 10—12-ig, d. u. 4—7-ig tekinthető meg e hó 26-ig bezárólag. Tárgyai szerint a kiállítás két csoportra oszlik. Az első csoportban találjuk a fehérnemű varrás, fehér- és színes himzés, a szoros értelemben vett „női kézimunkák” számtalan változatát.

Különösen figyelmet érdemelnek Endrei Rózi modeira himzésű abrosza hozzá tartozó asztalkendőkkel; továbbá ugyanilyen miliók, szép ágyterítő, géphimzéses kisebb asztalterítő és finom izlésű fehérnemű dicsérik szorgalmát. A jelenleg oly nagyon divatos modeira-himzéssel, különben sokféle változatban találkozzunk. Szigeti Margit, Stoll Berta, Tribusz Margit, Horváth Irénke, Banos Mariska, Szabó Mariska, Lenkovitz Elza készítettek igen szép munkákat. Hatásosak a Rchlien himzések is. Aster Ilonka, Popovits Ilona, Bodea Jovinka, Lenkovitz Elza munkái válnak ki e nemből.

A magyar motívumok után dolgozott színes himzések nemcsak szorgalomról, hanem jó izlésről is tanuskodnak. Kiválnak Pfan Mariska, Mikó Emilia, Jeney Lujza asztalfutói és miliói. Láttunk ezeken kívül Point-Lace munkákat, tüll-áthúzást ágyterítőkre, ablakfüggönyökre, bluzokra dolgozva. Aster Ilonka, Portscher Mariska, Behm Olga, Szabó Mariska mutatják be e téren ügyességüket.

Nagyon sok a csipkés, azsuros, himzett fehérnemű. Mahelka Ilonka, Tarnóczy Eugénia, Portscher Mariska, Probászka Margit dolgoztak sokat és szépet. Még megemlítjük Boros Rózsika párnáját, Iritz Ilonka munkáit és Schaefer Ilonka finom milióját. A kiállított munkák nemcsak a növendékek szorgalmát dicsérik, de tanúságot tesznek Csurgay Ilona igazgatónő szakavatott tanításáról is.

A második csoport a növendékek rajzait és az általuk készített iparművészeti tárgyakat mutatja be. A terem sarkait fenyők díszítik és sötét zöldjük még jobban kiemeli a számtalan kiállított tárgy finom színezését.

A falakat legtöbbször természet utáni festések borítják. Kiválnak Toth Irénke akvarelljei és szénrajzai. Sokat dolgozott Popovits Ilonka is. Szürke lapokra szénrel és krétával néhány vonással varázsolja az üvegek számtalan formáját. Endrei Rózi, Horváth Irénke, Almási Vilma, Balla Hajnalka festései is figyelmet érdemelnek. Ezekon kívül a selyem és fafestésben, sablonmunkákban, bőr- és bársonyvetésben, bőr- és fémdomborításban látnak művészi kvalitású munkákat.

Szép munkák: Szabó Mariska, Ligeti Margit, Schaefer Ilonka, Aster Ilonka, Stranzky Mariska, Horváth Irénke, Prekupás Lujza, Bogyá Zorika fafestései, melyek asztalok, székek, kazettek lapjait díszítik. Almási Vilma, Steinitzer Erzsébet bársonyvetésű párnát állítottak ki. Tóth Irénke egész ruhát, hozzávaló ernyőt díszített festéssel. Selyemre festett Tarnóczy Eugénie magyar stílus, valamint árvácskás párnát, finom kalapdíszít gázra és napernyőt. Gázra festett még Schramm Berta két bluzt, Mikó Emilia pedig sál, mindkettőjük munkája kiváló jó izlésről tanuskodik. Steinitzer Erzsébet néhány önálló tervezést állított ki, valamint bőrfestésű imakönyvet. Bőrmunkát dolgozott még Lenkovits Elza és Tarnóczy Blanka. Utóbbinak piros mappája kiváló értékkel bír, még ezt is felülmulja a két kazettája.

A kiváló eredmény, melyet a kiállítás bemutat, annak szép rendezése Steinitzer Jenny, a rajz- és iparművészeti oktatás buzgó vezetőjének érdeme.

(—) Sugár Sári tanítványai vasárnap tartották a nyilvánosság előtt zenevizsgájukat. A tanítványokon meglátszott, hogy mesterük mind-egyikkal sokat foglalkozott: valamennyien zenei készséget és technikai tudást mutattak.

(—) Fegyelmi ítélet. Megirtuk, hogy Lantos József aradi községi tanító ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak Szántó Fülöp kartársával való kölcsönös viszálykodása miatt. Arad város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya felmentette Lantost a fegyelmi eljárás és ennek következményei alól, a tanfelügyelőség azonban hivatalból megfélebbezte az ítéletet. A kultuszminiszter ma arról értesítette a tanfelügyelőséget, hogy Lantost 160 korona pénzbírságra ítélte.

Apponyit leintették a szocialisták.

— A jászberényi kürtös. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 24.

Az ellenzék vasárnapi népgyűlései az érdeklődés teljes hiánya mellett folytak le és a beszédek vég nélküli áradatát a gyér számban jelenlevő hallgatóság hideg közönnnyel fogadta. Az ellenzéknek szemmel láthatólag sikertelen marad az erőlködése, hogy ellentállása mellett az ország rokonszenvét felkeltse. A legrosszabbul Apponyi Albert járt Jászberényben, ahol hallgatóságának egy része állandóan arról tudakozódott, hogy újabban a szövetséges ellenzék miért hallgat a választójogról? Apponyi sértődötten jegyezte meg, hogy nem azért adta neki a gondviselés a hangját, hogy nevetlen embereket tulkiabáljon, Apponyinak ez a kijelentése arról látszik tanuskodni, hogy a nemes gróf és a hallgatósága között nem lehetett valami nagy érzelmi harmónia.

Egyébként a jászberényi incidensről az ellenzéki lap tudósítások hallgatnak. Azok így mondják el a nagy ünnepeket:

Jászberény: Vasárnap reggel utazott Jászberénybe Apponyi Albert gróf s beszámolót mondott választói előtt. Elkíserte számos képviselő, köztük Zichy Aladár gróf, Károlyi József gróf, Tóth János, Sággy Gyula és Pál Sándor. A főtéren több ezer ember jelenlétében beszélt Apponyi.

A parlamenti erőszakot annál inkább elítéli, mert közvetlen előtte az ellenzék tisztességes bekezdését tett s a technikai obstrukció már véget ért. Az udvari körök előtt való föltétlen meghajlás és bizonyos perverz politikai vágyak kielégítése végett történt az államcsíny. Ha egyszer az egyéni kedvtelés, az egyéni magyarázat föléje hozatik a jogrendnek, akkor azután senki sem tudhatja, hogy ez mikor és hányszor fog még megtörténni. Csinálnak új házszabályokat. Hát minek csinálják azt, mikor azokat meg lehet szegni? Elmondta azután Apponyi, hogy mint az uralkodói hatalomnak is van korlátja a miniszteri ellenjegyzésben, ugy a többségi hatalom korlátja a házszabály. Minden hatalomnak kell, hogy korlátja legyen, még a néphatalomnak is, mint ez a legdicsőségesebb államban, az Egyesült-Államokban is megvan.

Beszédét így fejezte be:

— Mi nem a forradalomnak, hanem a békés fejlődésnek a képviselői vagyunk. Visszaállítjuk a jogrendet s gyermekeink meg fogják érni a szebb jövőt!

Utána Zichy Aladár gróf és Károlyi József gróf beszélt. Justh Gyula üdvözlő táviratot küldött.

Más forrásból jött tudósítás ezt a részletet jelenti Apponyi beszámolójáról:

Apponyi beszámolója folyamán a szocialisták gyakran közbeszóltak és különösen az általános, egyenlő, titkos választójog kérdését firtatták. Apponyi kijelentette, hogy *iparkodni fog az ellenzék,*

hogy betartsa a szocialistákkal kötött egyezséget. Majd rátért a két testvérpárt között a multban fönnállott egyenetlenkedésre és ígérte, hogy mindent el fognak követni a kiegyenlítésre.

— Igaz, — folytatta Apponyi — hogy közben sok támadás érte a Kossuth-pártot, különösen a Justh-párt részéről.

Fölkiáltások: Amikor megérdemelték!

Apponyi erre a közbeszólásra még nem reflektált, de később, amikor a szocialisták ismét fölvetették a kérdést, hogy mi lesz a választójoggal, Apponyi ingerülten így kiáltott:

— A gondviselés nem azért adta hangomat, hogy műveletlen embereket tulkiabáljak.

A zajongás csak nagyon nehezen ült el és Apponyi sietett beszédét befejezni.

Az ellenzék Tiszához.

— Tovább folyik a játék. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 24.

A szövetséges ellenzék vezérő-bizottsága ma délelőtt a néppárti körben ülést tartott, amelyen a parlamenti helyzetet beszélték meg. Válaszul Tisza István grófnak, a Ház elnöki székében tett ama kijelentésére, hogy az ellenzék egy tekintélyes része a Ház ülésein való részvételben akadályozva nincsen, így tehát csak önszántukból maradnak távol, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Mindhogy a ház elnöke és a miniszterelnök korábbi nyilatkozataink dacára ismételten hivatkoznak arra, hogy a képviselőház körül felállított karhatalom csak a szabályszerűen kitiltott képviselőket gátolja a Házba való belépésben, holott a többi ellenzéki képviselők akadálytalanul bemehetnek és így csak saját jószántukból tartózkodnak képviselői jogaik gyakorlásától, a magunk részéről ismételten kijelentjük a következőket:

1. Nem ismerjük el szabályszerűnek a június 4-ike óta történt kizárásokat, mert ezen a napon a házszabályok uralma megszűnt és annak helyébe az önkény szeszélye lépett;

2. nem az határoz, hogy egyes képviselők bemehetnek a Házba, hanem az, hogy karhatalom veszi körül a parlamentet, mely egyáltalán csak egy egérutat nyit az összes belépni kívánó képviselőnek s a más uton járókat kivétel nélkül visszautasítja, hogy rendőri tisztviselők eszközölnek kiválasztást a képviselők közt és osztályozzák őket bebocsátandók és be nem bocsátandókká. Ilyen körülmények között a képviselőház egyáltalán nem tanácskozhat és az a képviselő, aki rendőri engedély alapján lépne be a Házba, ezzel a cselekményével elismerné a karhatalom garázdálkodásának jogosultságát, részesévé válnék a képviselői salvus conductus megsértésének és az önkény azon rendszerének, amely június 4-ike óta a jogrend uralmát a képviselőházban fölváltotta.

A ki nem tiltott ellenzéki képviselők nevében: Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Földes Béla, Putnoki Móric, Zichy Aladár gróf.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Khuen újra miniszterelnök?

— Békés hangok. — Az ellenzék vasárnap osatái. — Désy büntetni akar. — Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 24.

A képviselőház ma délelőtt tartotta utolsó érdemleges ülését. Holnap délelőtt formális ülés lesz, a ma megszavazott javaslatok harmadszori olvasása. Szerdán a főrendiház tart ülést, aztán csütörtökön a képviselőháznak lesz még egy-két pernyi munkája, átveszik a főrendiház üzenetét és vége. A miniszterelnök fölviszi Bécsbe a megszavazott javaslatokat a király elé és mához egy hétre szentesített törvények lesznek a javaslatokból.

Három és félhónapos szünete lesz a Háznak: október tizenötödikéig fog tartani a nagy szünet. Közben lesz egy ülés szeptember tizedike és tizenötödike között. Ezen az ülésen megválasztják a delegátusokat. A delegációk szeptember végén összeülnek és elvégzik a munkájukat, hogy mire a parlament megkezdzi az üléseit, ott minden készen legyen. A függetlenségi pártiak távol tartják magukat a delegációktól is, mert ennek a parlamentnek semmiféle ténykedését magukra nézve jogtörvényesnek el nem ismerik. Közben pedig kacérkodnak a kormánnyal és Bécsrel. Az ellenzék fáradt és szívesen fogadja a békés szándékot.

Béke készül?

Budapestről jelentik: Jól informált politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány is nagyon hajlandó a békére. Bécs békét akar. *Khuen-Héderváry Károly gróf fogja közvetíteni a békét*, bár itt nagy akadályokat jelent az az antagonizmus, ami közte és *Andrássy Gyula* gróf között van. A béke ára az ellenzék szerint csak egy lehet: Lukács és Tisza távozása. Akik jósolni tudnak, azt mondják, hogy a béke így is fog létrejönni: *Khuen-Héderváry lesz a miniszterelnök*; a Ház elnöke pedig *Berzeviczy Albert*. Valószínű az is, hogy a béke-kabinetben helyet foglal majd *Návay Lajos* is. (Ezt a jelentést egyelőre nem erősítették meg autentikus helyről.)

Minisztertanács.

Budapestről jelentik: Ma délután öt órakor minisztertanács volt, amely ma este fél nyolcig tartott. A minisztertanács Zichy János gróf kivételével a kabinet összes tagja részt vett. A minisztertanács első sorban a folyó ügyeket intézte el, azután foglalkozott az országgyűlés küszöbön álló elnapolása és ősszel történő összehívása kapcsán szükséges intézkedések megbeszélésével.

A költő és a politika.

Temesvárról jelentik: *Joanovich Sándor* temesmegyei főispán ma levelet kapott *Szabolcska Mihály* ismert költő-református lelkészétől, amelyben azt írja, hogy *pártja megcsufolta a negyvennyolcas eszményeket* és a magyar zászló elégetőivel nemzeti létünk legádázabb ellenségeivel keveredett szomorú cimboraságba.

A levél szövege szerint így szól: Méltóságos Főispán Ur! Nagy sajnálatomra nem lehetek jelen a város törvényhatóságának közgyűlésén. Kötelességemnek tartom azonban e válságos időkben magyaros színtvallással őszinte csatlakozásomat jelenteni be, legalább ez uton azon polgártársaim felfogásához, akik a magyar országgyűlésen immár egy év óta dult gyökeretlen és céltalan obstrukciót a legteljesebben elítélik. Teszem pedig

ezt, mint szívemszerűen hű 48-as ember, azzal a párttal szemben, mely magát 48-asnak adva ki, végképen kompromittálta, sőt megcsufolta 48-as eszményeinket és a magyar zászló elégetőivel s nemzeti létünk legádázabb ellenségeivel keveredett szomorú cimboraságba. Hazafias üdvözléssel maradok Temesvárott, 1912. június 21-ikén tisztelő hiva *Szabolcska Mihály*.

A törvényhatóságok állásfoglalása.

Hajdúvármegye állandó választmánya *Doma-hidy Elemér* főispán elnökle mellett ülést tartott, amelyen *Veszprémy István* képviselő indítványát tárgyalták a politikai helyzet tárgyában. Az állandó választmány nem fogadta el az indítványt, amelyet tulerősnek tartott és mert nemzeti ellenállást akart kimondatni Hajdúmegyében. Az állandó választmány elfogadott egy javaslatot, amely éles szavakkal elítéli a kormányt és *Tisza Istvánt* és a kormánnyal szemben bizalmatlanságának ad kifejezést. Az eddigiek reparációját feltétlenül szükségesnek tartja, de ettől a kormánnytól nem is várja. Feliratban kéri a Házat, a rendkívüli helyzet sürgős megoldására.

Temesvárról jelentik: Temesvármegye köz-törvényhatósági bizottsága ma délután tartott közgyűlésén számos törvényhatósági bizottsági tag indítványára *óriási többséggel* elhatározta, hogy üdvözli *Lukács László* miniszterelnököt és *Tisza István* házelnököt és teljes szolidaritásuknak adnak kifejezést azon eljárással, amellyel a kormány helyreállította a parlament tanácskozási képességét.

Állami tisztviselők halálja.

Szolnokról jelentik: A szolnoki állami tisztviselők egyesülete mai közgyűlésén határozati javaslatot fogadott el, mely kifejté, hogy az egyesület — bár távol áll minden politizálástól, — mégis hazafias örömeinek ad kifejezést a felett, hogy a politikai helyzet oly kedvezőre változott, hogy számos fontos kérdés, a többi között a tisztviselők családi pótlékára vonatkozó törvény is megvalósulhatott. Az egyesület ebből az alkalomból *Lukács László* miniszterelnöknek halás köszönetét fejezi ki.

Százmillió pocséklás.

— Amiről *Justhék* hallgatnak. —

Az ellenzék lelkesedésének fokozására az a kínos leleplezés nem lehet nagyon alkalmas, mely a képviselőház szombati ülésében történt. A kninogulini vasutjavaslat tárgyalása során *Beöthy* kereskedelmi miniszter és *Heltai* előadó aktaszerűleg igazolták, hogy amikor a mai ellenzék kormánnyon volt, közel 230 millióért akarta egy bankcsoporttal megépíttetni azt a vasutat, melynek megépítését ma ugyanez a bankcsoport több mint 100 millióval olcsóbban is vállalja. Az ellenzéki sajtó mélyen hallgat az esetről abban a tudatban, hogy itt nincs mit szépiteni, az ellenzéki képviselők pedig abban a téves hitben vannak, hogy füttyel, sippal és zenébenával, vagy katonakordon előtt rendezett játékkal ezt a felettebb kompromittáló ügyet a közvélemény előtt eltussolják. Szinte példátlan eset, hogy az állam vagyonának ilyen halatlan elpocsékolásával vádolnak politikusokat, akik még csak nem is védekeznek.

Ellenzéki népgyűlések.

— Szonoklatba fullad az ország. —

A szövetszertett ellenzék vasárnap huszonkét helyre küldött képviselőket, hogy tiltakozó gyűléseken szónokoljanak. Volt gyűlés a többi közt *Esztergomban* is, ahol *Désy Zoltán*, a koalíciós kormány volt pénzügyi államtitkárja szónokolt. Beszéde után, a melyben támodta a kormányt, *Tiszát* és a többséget, határozati javaslatot fogadtak el, amely követeli, hogy „az alkotmányon és a törvényen ejtett sérelmet a kormány és a törvénytelenül elnöklő *Tisza István* eltávolításával” orvosolják.

A gyűlést követő lakomán is felszólalt *Désy* és a következő kijelentéseket tette:

— A koalíció idején, valljuk be, rosszul kormányoztunk, hiszen először kerültünk kormányra. Nem tudunk jutalmazni, nem tudunk büntetni. Megtanultuk mind a kettőt. Egyet ígérhetek: ha megint kormányra jutunk, a múltból megtartunk egyet: önzetlen hazaszeretetünket, becsületességünket, mert mi nem ismerünk kétféle becsületet. Csak egyféle becsület van, egy erkölcsi alap van, s az, aki a politikában az erkölcsi alapról letéved, nem lehet becsületes ember a társadalomban sem. De megtanultuk tőlük, hogy a politikában feledni nem szabad. Nem feledjük el ezeket a bünöket, a melyek most történtek. Büntetni fogunk vaskézrel. De nem feledjük el, hogy jutalmazni kell a nemzet érdekében, jutalmazni kell a becsületes, önzetlen embereket.

Zombor: A bács megyei szövetszertett ellenzék zombori népgyűlésén, amelyre Budapestről *Károlyi Mihály* gróf, *Fernbach Károly*, *Lovász Márton* és *Szmrecsányi György* képviselők, valamint a szociáldemokrata-párt küldöttei utaztak le, izgalmas jelenetek játszódtak le. Mikor a budapesti vendégek a pályaudvarról a városba vonultak, a rendőrség szét akarta oszlatni a tömeget és el akarta venni a zászlót. *Fernbach Károly* zentai képviselő ekkor megragadta a zászlót és maga vitte a menet élén. Valóságos dulakodás támadt körülötte, de *Fernbach* mentelmi jogára való hivatkozással megtiltotta a rendőrtisztviselőnek, hogy hozzányúljon. A népgyűlés három ezer főnyi tömeg előtt a Szentháromság téren tartották meg, az első beszédet *Károlyi Mihály* gróf mondta, beszélt a többi képviselő is, valamint a budapesti szociáldemokrata-párt és a szerb radikálisok küldöttje. A népgyűlés határozati javaslattal tiltakozott a parlamenti események ellen.

Hódmezővásárhely: A városi népgyűlésre nagy előkészületeket tett *Hódmezővásárhely* ellenzéki polgársága. Szombat este oly nagy tömeg indult a pályaudvarra, hogy a főkapitány *Cicatricis dr.* főispán utasítására betiltotta a fáklyásmenetet, melylyel az érkező képviselőket, *Holló Lajost*, *Vertán Etelet*, *Kun Bélát*, továbbá a szociálista párt szónokát, *Garbai Sándort* akarták fogadni. A rendőrkapitány *Iovás* és *gyalogoscendőr* vezető utvonalakra és ezek a felvonuló polgárságot leszorították a mellékutcákba, majd mikor ott sem akartak szétoszolni, a rendőrök kardot rántva nekitámadtak a tömegnek és vagy harminc embert megsebesítettek. Ennek dacára több ezer ember fogadta az érkező képviselőket, akik este a főkapitány kérésére néhány megnyugtató szóval csillapítani igyekeztek a rendőrség eljárása miatt felizgatott lakosságot. Vasárnap népgyűlés volt, melyen *Holló Lajos*, *Kun Béla*, *Vertán Etele*, *Garbai Sándor* és *Szathmáry I. Károly* mondtak lelkesítő beszédeket.

Szatmáron *Kelemen Samu* tartotta beszámolóját. Elismerte, hogy ellene volt az obstrukciónak, amelytől eredményt mást, mint személyi változást, nem várhatott. Hangsúlyozta, hogy az egyenlő, általános és titkos választói jog az, amely sietteti az ország újjászületését. *Kelemennek* bizalmat szavaztak. *Zalaszentgróton* *Eitner Zsigmond* tartott beszámolót. *Batthyány Pál*, *Ostffy Bosnyák* és *Huszár Károly* képviselők kísérték *Eitnert*. *Eitner* az általános, egyenlő és titkos választójogért való elkeseredett harcot hirdette. Elítélte *Tiszát* és a kormány eljárását. *Orosháza*n *Benedek János*, *Bikády* képviselők mondtak beszédet. *Szigetváron* 48 község gazdái gyűltek össze, hogy meghallgassák *Herczeg Sándor* képviselő beszámolóját. Egyhangú határozattal tiltakoznak a parlamenti események ellen. *Karcagon* *Bakonyi Samu*, aki nagy kísérettel utazott oda, szendvelmes hangon bírálta és ítélte el *Lukács* és *Tisza* erőszakos politikáját.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. *Huzó István* nyugalomba vonult aradi kávé június 23-án este 6 órakor 65 korában házassága 42-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. E hó 25-én délután 4 órakor fogják a *Varjassy József* utca 1. sz. gyászszobából a róm. kat. egyház szertartása szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyezni.

Letartóztatott gyáros.

— Harminchat kocsi ellopott vascső. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 2.

Évek óta tapasztalta Hasenörl Ede budapesti vaskereskedő, hogy a Csengeri-utca 13. számú házban levő üzletéből óriási mennyiségű vascső tűnik el. Amikor pár hónappal ezelőtt elviselhetlenül nagy mennyiségben kezdett fogyatkozni a vascső a raktárból, elhatározta, hogy feljeleníti az esetet. Pár hónapja történt a feljelentés, azóta folytonosan detektívek állottak lesben a Hasenörl-üzlet előtt. Eleinte semmiféle eredménnyel sem járt a nyomozás, amíg pár nap előtt a detektívek fel nem fedezték a fogyatkozás nyitját. Hasenörl Ede üzletében a főraktárnok a harmincöt éves Strasser Mór volt. Évek hosszú sora óta szolgálta Hasenörlt és így elég nagy bizalmat élvezett. Hét év előtt Strasser Mór ugyan kilépett és más céghez ment, két év után azonban visszajött és azóta is ott van.

Az utóbbi öt évben tüntek el a vascsövek. A detektívek kinyomozták, hogy a vascsöveket fufangos módon viszik el az üzletből. Oroszlánrésze ezekben a lopásokban a bizalommal kitüntetett Strasser Mórnak volt. Strasser több kocsi rakatott meg egyszerre vascsövekkel, a fuvarosnak szállítólevelet adott át és kivitette az újpesti, vagy rákospalotai állomásra a szállítmányt. Itt Tausz Béla rézbutorgyáros címere, akinek a Dalszínház-utca 10. számú házában van a gyára, adták fel a vascsöveket. Évek óta folytatta ezt Strasser, akinek cinkosa volt a különben jómódu Tausz Béla.

Péntek éjjel derítették ezt ki a detektívek és még akkor behozták a főkapitányságra a bűnösöket. Strasser és Tausz tagadni próbáltak eleinte, de a detektívek által összegyűjtött adatok miatt minden kifogásuk értéktelenné vált. Házkutatást is tartottak Tausz Béla gyárában, ahol nagymennyiségű a Hasenörl üzletből származó vascsövet találtak. Ezeket beszállították a főkapitányságra. Ekkor a bűnösök bevallották tettüket. Strasser Mór vallomása szerint harminchat kocsi vascsövet szállított el ilyen módon. Mind Tausz Bélához került, aki azután értékesítette. Ez a bevallott mennyiség harmincezer korona kárnak felel meg. Valószínű azonban, hogy ennél jóval több vascső tűnt el, úgy, hogy a kár tetemesen nagyobb. Erre nézve még folyik tovább a nyomozás. Vallomásuk alapján a rendőrség letartóztatta Tausz Bélát és Strasser Mórt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt Hegyi Albert alelnök vezetésével tartotta rendes évi közgyűlését. Az alelnök napirend előtt meleg szavakkal emlékezett meg Magyar Ferencnek, a Kör számvizsgálóbizottsága elnökének elhunytáról. Majd az egyesület működésének fontosabb mozzanataira mutatva, kiemelte, hogy a Kör legközelebb beköltözik a saját házában levő új izzással berendezett helyiségébe. Megemlékezett azokról a jelentősebb adományokról, amelyek a kör-ház alapját gyarapították, közöttük Andrási Károly báróról, aki 1000 koronát adományozott e célra. A közgyűlés az elnök javaslatára kimondta, hogy az új helyiségeket ünnep keretében avatja fel, amelyet valószínűleg összeköt a délvidéki kereskedői egyesületek közös tanácskozásával. Az évi jelentést Faragó Rezső titkár terjesztette elő. A kör elmúlt évi tevékenységének mozzanatai közül különösen kiemelendő az az akció, amelyet az adókövetési eljárásnál indított a kereskedők érdekében stb. Segélyezésre fordított a Kör 474 koronát. A jelentést egyhangulag elfogadták. Végül a választásokat ejtették meg Glück Dezső szavazatszedő bizottsági elnök vezetésével. A közgyűlés az elnökségben még egy alelnöki állást szervezett, arra Kneffel Lajost választotta meg. Vigalmi bizottsági elnökké Hanzu Nesztort, titkárrá Kell Rezsőt, a választmányban megüresedett helyekre

Berta Béla, Holländer Alfréd, Fischer Mór, Rosenberg Artur aradi kereskedőket, a számvizsgáló bizottság új elnökévé Adler Andor nagykereskedőt, új tagjává Goldschmidt Miksát választotta meg; a tisztikar tagjai egyebekben a régiékné maradtak.

Ötven „rablógyilkos.”

(Hajza az utcai leány gyilkosa után.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 24.

Az elmúlt néhány hét alatt bizonyára nem egyszer állapította meg a közönségnek az a része, mely előszeretettel olvassa a bűnügyi történeteket, hogy a dohány-utcai rablógyilkosnak, vagy esetleges társának szerencséje van. Az izgalmas és szenzációkban ugyancsak bővelkedő politikai események a rendőrség egész szervezetét éjjelnappal foglalkoztatják s így teljesen mellékes feladatává lett a rablógyilkosság tettese után való nyomozás. Az első három napon és a vörös csüörtörtököt követő napokon még sikerült annyi detektívet kivonni a politikai szolgálatból, hogy a nyomozás valamiképpen folytatható legyen, de amióta a parlamentben a legelkeseredettebb harccokat vívják, még a Beck és Sárközi detektívek vezetése alatt álló csoportok is kénytelenek voltak a nyomozást félbeszakítani.

Mindkét csoport emberei az utóbbi napokban a Dohány-utca 47. szám alatt lakó Zsiga Mariától kapott nyom után kutattak. Ez a tanu ugyanis két fiatalembert látott a szerencsétlen Schwarz Johannához felmenni s mint utóbb kiderült, a sok hamis utbaigazítás után Zsiga Mária előadása a legelfogadhatóbb. Szerinte éjjel után két óraker volt együtt a két fiatal ember a szerencsétlen leánnyal s ez az időpont egybevág a boncolási adatokkal is.

Különben érdekes, hogy még most is százával működnek az önkéntes detektívek. Különösen a Dohány utca, Erzsébet-körut és Nyár-utca által határolt részről jönnek özönével a névtelen levelek, amelyek biztos nyomra akarják vezetni a rendőrséget. E levelekben legalább ötven-hatvan rablógyilkosról van szó. A feljelentők egy részét közönséges boszuvágy vezérli. Ártani akarnak a haragosaiknak.

A rendőrség a rendkívüli viszonyok ellenére is igyekszik a névtelen levélben foglalt adatokat kipuhatolni. Eddig a csüörtörtökön kapott nyom foglalkoztatja leginkább a detektíveket. Ez a feljelentés elkésve érkezett. A levél írója a gyilkosságot követő éjjelen a teréz-köruti Trenk-féle vendéglőben két fiatal embert látott, akik izgatottan tárgyalták a rablógyilkosságot és a pincérektől igyekeztek részleteket megtudni. Az egyik magas, szürkeruhás, fekete hajú férfi volt, a másik pedig alacsony termetű, szőke hajú, hajlott orru, zsidós kinézésű. Éjjel után, amikor a környék éjszakai tünderei a vendéglőben megjelennek, a fiatal emberek látható érdeklődéssel hallgatták a leányok elbeszélését a gyilkosság körülményeiről, amikor pedig az első lappeldányokat hordozták szét, ideges türelmetlenséggel kezdtek olvasni mindketten a lapokat.

Viselkedésük a levél írójának feltűnt s amikor ezek észrevették, hogy valaki szemmel tartja őket, sietve fizettek és eltávoztak a vendéglőből. A feljelentő a Rottenbiller-utcaig a nyomukban is volt, ott azonban eltűntek előle.

A rendőrség most — kevés reménnyel ugyan — de ebben az irányba tereli a nyomozást, melynek sikerében azonban maga sem bízik, mert a feljelentés nagyon elkésve érkezett. Bartha Endre dr. rendőrfogalmazó keresi most a két gyanús embert, eddigelé azonban ép oly kevés eredménnyel, mint a többi ötvenet, akit a névtelen levelek meggyanusítottak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A politizáló ügyvédi kamarák.

— Nagy vihar Temesváron. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, június 24.

A temesvári ügyvédi kamara a pancsovai, lugosi és temesvári ügyvédek indítványára vasárnap délelőtt közgyűlést tartott a városi Vigadóban, amelyen 58 szavazattal 7 ellen állást foglaltak a parlamenti erőszak s Tisza István gróf ellen. A választmány által már előzetesen elfogadott indítványt Muth Gáspár olvasta föl s ezzel szemben Korniss Géza ellenindítványt nyújtott be. A két indítvány nyomán rendkívül viharos vita indult meg. A többi között Fáy Ignác dr.-t, aki a Korniss ellenindítványát pártolta, ki akarták dobni az ülésteremből. A felszólalók többsége a Muth elítélő javaslata mellett foglalt állást, s a Korniss indítványát hazafiatlannak bélyegezték.

Annak jellemzésére, hogy a közgyűlés milyen viharos volt, közreadjuk a következő jelenetet:

Fáy Ignác: A politikusok felelősek a nemzetnek cselekedeteikért. A választásokon dől el ez a harc. Az ügyvédek testülete a harcban nem avatkozhatik. (Óriási zaj. Szónok tovább beszél, de hangja elvész a lármában.) Az ügyvédnek pártokon felül kell állania. (Zaj. Ellentmondások.)

Közbeiktatások: Hát ön miért nem áll pártokon felül?

Fáy Ignác dr.: Nem kell e kérdéssel foglalkozni, mert... (Folyton megújuló zaj.)

Közbeiktatások: Elég volt! Eláll! Eláll!

Fáy Ignác dr.: Ne hozunk oly határozatot, melyet az igazságügyminiszter megsemmisíthet... (Zaj. Nem félünk!) Befejezem beszédemet. (Éljenzés.) Kornis indítványát pártolom.

Wiener Mór dr. (izgatottan felugrik): Szégyenem, hogy ez az ügyvédek tanácskozása! (Tom-boló zaj.)

Kiáltások: Kidobni! Pizok! Menjen haza! Mars ki! (Wiener beszélni akar, de egy szavát sem hallani.)

Ungár Adolf dr. (Wienerhez szalad): Mars ki, taknyos!

Kisfaludy Kálmán elnök kéri a jelenlevőket, hogy higgadtan viselkedjenek.

Pécsről jelentik: A pécsi ügyvédi kamara, mely rendkívüli közgyűlésén állást foglalt a parlamenti események ellen, s határozatban elítélte, megküldvén határozatát a társ kamaráknak, megvette az igazságügyminiszter erre vonatkozó rendelkezését, amely a határozat megsemmisítését tartalmazza, azzal a megokolással, hogy a határozat meghozatalára a kamara nincs jogosítva.

§ Halálos ítélet. Az ungarisch-hradischi esküdtek szombaton ítékeztek Tomán és Zelezny felett, akik tudvalevőleg azért öltek meg egy embert, hogy 75 ezer korona biztosítási díjat fölvehessenek. Az esküdtekhez egy főkérdést intéztek, amely a gyilkosságra vonatkozott, három kérdést a Tomán csalására vonatkozólag. Zelezny kérdése a bűnrészességre vonatkozott, míg Blaháé bűnpalástolásra. Kilenc óraker este vonultak vissza az esküdtek s a tanácskozás éjjelig tartott. A verdikt kilenc szóval három ellen bűnösnek mondotta ki Tománt orgyilkosság büntetésében, Zeleznyt szintén bűnösnek mondták ki az esküdtek, míg Blahát nem. A törvényszék Tománt kötélt általi halálra, Zeleznyt pedig tizenkét évi börtönre ítélte.

§ Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Novák Aurél dr. ópécskai gyakorló ügyvédet a magyarpécskai kir. járásbíróság mellett alkalmazott ügyészé megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§ **Börtönre ítélt kereskedők.** Szabadkáról jelentik: Ma tárgyalta az itteni törvényszék Grünfeld József topolyai tollkereskedőnek és társainak bűnügyét. Grünfeld ez év január 19-én Budapesten eladott 32.000 korona értékű tollat. A pénzt felvette és másnap jelentkezett a rendőrségen, hogy pénzt mulatásközben az egyik kávéházban ellopták. Az eset után Grünfeld Józsefet feljelentette a topolyai takarékpénztár azért, mert nekik 52.000 koronával tartozik s ezt nem fizeli meg azon a címen, hogy őt kirabolták. A rendőrségnek ekkor az volt a gyanuja, hogy Grünfeld valahova elrejtette a pénzt és a feljelentést csak a bank megkárosítása végett tette meg. A tollkereskedőt letartóztatták és a vizsgálat során be is vallotta, hogy a pénzt nem lopták el tőle, hanem átadta sógorának Weisz Károly kereskedőnek, aki viszont tovább adta Robitsék Ferencnek és Robitsék Izidornak. A mai főtárgyaláson Grünfeld beismerte tettét, társai azonban tagadták, hogy kaptak volna pénzt. Az ítéletet késő este hirdette ki a bíróság, amely szerint Grünfeld Józsefet másfél évi börtönre, Weisz Károlyt 15 hónapra, Robitsék Ferencet és Izidort pedig 6-6 hónapi börtönre ítélték.

A herceg és az ügyvédjelölt.

— Ha a rendőr szórakozott. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest június 24

Az a szuronyerdő, mely most nap-nap után körülveszi a parlament épületét, természetesen nagyszámu kíváncsit vonz a Országház térére. Ezek a netán előforduló tüntetéseket lesik és cseppet sincsenek megelégedve azzal a rövid nyilatkozattal, melylyel az ellenzék vezérei az erőszak ellen tiltakoznak.

Ma szintén több száz főnyi tömeg lepté el az Országház-teret. A folytonosan cirkáló rendőr- és csendőrjáratok azonban minden csoportosulást megakadályoztak. Egy ügyvédjelölt épen akkor ért a parlament elé, amikor az ellenzéki képviselőknek a kordonnál megtagadták a Házba való beocsátást. Ez az eljárás módfelett felbőszítette a fiatal embert s egy mellette álló, elegáns urhoz fordulva, a következő megjegyzést tette:

— Lesz még idő, hogy Tisza Istvánt sem fogják a Házba bocsátani! Majd csak észre tér a magyar nép.

Az idegen ur, akihez az ügyvédjelölt ezt a megjegyzést intézte, szó nélkül elfordult tőle. Az ügyvédjelölt azonban tovább is politizált, mire a megszólított ur nyers hangon kikérte magának a további beszélgetést.

Ebben a pillanatban ért oda egy rendőr és két csendőr, akik távozásra szólították fel az ügyvédjelöltet. Ez nem volt hajlandó helyét elhagyni, mire a rendőr energikusabban kezdett beszélni. Ekkor odalépett az idegen ur.

— Állítsa elő — mondotta a rendőrnek — velem gorombáskodott és Tisza Istvánt is szidta. Én *Odescalchi* Lóránt herceg vagyok.

A rendőr feszes vigyázz-állásba vágta magát és ezzel az ügyvédjelöltet, két feltűzött szuronyos csendőr segítségével, Szeszler Hugó rendőrkapitány elé vezette.

— Kapitány urnak jelentem alálassan — szolt a rendőr — ezt az egyént valami Odoroki herceg adta át nekem, hogy bekisérjem.

— Miért? Mit csinált? — tudakolta kíváncsián a kapitány, mire a rendőr ezeket mondotta:

— Izgatott az államrend ellen, azt mondotta, hogy fell kell robbantani a parlamentet Tiszával együtt. Lázító szavakat kiáltozott és megsértette a herceg urat is.

A kapitány nyomban megparancsolta a rendőrnek, hogy az ügyvédjelöltet kísérik be az V.

kerületi kapitányságra és ott tartásuk fogva. Az ügyvédjelölt bevesen tiltakozott a hamis jelentés ellen. A rendőr azonban e szavakkal vetett véget a vitának:

— Én nem hazudok. A rendőr szava szent!

Pedig úgy történt, hogy a folytonos szolgálatól kimerült rendőr elfelejtette azt, amit a herceg mondott neki s ezért egészen nyugodtan a lázadás bűncselekményét jelentette a kapitánynak. Jó szerencse, hogy este tíz órakor az ügyvédjelöltet szigorú igazolás után szabadlábra helyezték. Az eljárás azonban megindult ellene.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: *A kis lord*, operette. A címszerepben Fényes Annuskával.

Szombat: Délután: *Az arany ember*, dráma. Este: *Tüncos huszárok*, operette. (A suszter inas szerepében Fényes Annuskával.)

Vasárnap: Délután: *Szulamith*, operette. Este: *Gésák és Cabaret* számok, Fényes Annuskával. (Gésákban a kadet szerepet játssza.)

* **Fényes Annuska Aradon.** Néhány hónappal ezelőtt Aradon járt Fényes Annuska, az újságírók estélyén lépett fel s ekkor a közönség a tetszés minden jelével halmozta el a bájos kis primadonnát. Most Szendrey igazgató hozza Aradra Fényes Annuskát, hogy az aradi közönségnek alkalma legyen a kis művésznő kivételes, nagy talentumában gyönyörködni. A kis primadonna a szinkör megnyitó előadásán, pénteken lép fel először s egyik legjobb szerepét, a *Kis lord* címszerepét játssza el.

* **Csehov, Az orvos felesége** kapható *Juhász és Társa* könyv-, zenemű- és papír-üzletében Arad.

* **Új könyvek.** *Dumas: Napoleon*, *Biró: Kunszállási emberek*, *Lázár: Bethulia*, *Barret: A towerhilli titok*, *Jászi: Nemzeti államok*, *Sombart: Die Juden*, kaphatók *Kerpel könyvkereskedésében*.

* **A Maine hadihajó sorsa.** (*Az Uránia kedden mutatja be.*) Ki ne emlékeznék a spanyol-amerikai háború legborzalmasabb eseményére a „*Maine*” hadihajó katasztrófájára. A tengeri szörnyeteg az amerikaiak haditengerészetének büszksége felrobbant és mintegy ötszáz főnyi legénységével a cubai vizek hullámsírijába merült. A hajón volt a sok millió hadikincstár is. A katasztrófa óta tizennégy év múlt el. Amerikában részvénytársaság alakult, mely megvette az államtól a Maine kiemelésének jogát, egyben átengedte a hajón található összes kincseket. Emberfeletti munka indult meg. A hatvan méter mélységű vívet kiszorították az elsüllyedt hajó körzetéből és tíz éves szakadatlan munka után májusban nagy nemzeti ünnepek keretében kiemelték a Mainet. Az eltemetett kolosszus megint napvilágot látott és az óriási koporsó tartalmát kezdték átvizsgálni. Épségben maradt holttestek kerültek napfényre, megtalálták a hadikincstárt. Elképedve látták, hogy az egyik megeresztett vízvezetéki csap, tizennégy éven át szünet nélkül kifogástalanul funkcionált. Ezek nagyjában a Maine legujabb eseményei és ezekről mutat be most természet után készült mosgófényképeket az *Uránia* színház. 175

* **Új sláger az Apollóban.** (A csapda.) Ma, hétfőn új műsort mutat be az Apolló színház és ez kedden is látható. Változatosan kerültek vetítésre a legujabb drámák, természetutáni felvételek s komikus képek. A műsor kluja egy érdekes dráma. A csapda, amelynek cselekménye egzotikus miliőben játszódik le. A csodálatos szépséggel felépített dráma érdekfeszítő cselekménye a következő: Erna asszony nagyon szereti a katonaságot, mely a városban székel. Főképen a japán tiszteket kedveli. Férje szorgalmas festő, ki ezen flirt-ről semmit sem tud. Egy alkalommal azonban anonim-levelet kap, melyben felesége viselkedésére figyelmeztetik. A férj cselhez folyamodik. Látszólag elutazik, tényleg azonban japán formát ölt s így kezd sétálni saját házában ablakai előtt.

Erna asszony szöke hajfürtjei csakhamar megjelennek az ablakban s a flirt következménye: hogy a férj saját feleségéhez találkára megy. Ime, tehát a festő meggyőződött feldsége hűtlenségéről. Lekapta alvajusztát s feleségét minden könyörgés dacára kiutasítja a házból. 177

Mosolygó halottak.

Huzó István.

... Persze. Önök, mai aradiak, fiatalok és bevándoroltak, nem is tudnak az aradi *magyarvárosról*. A város közigazgatási kerületei között ez a városrész nem szerepel; de husz-huszonöt év előtt egy csapat utca büszkén különböztette meg magát ezzel a névvel a többi városrészekétől. S ha a magyarvárosnak híréről nem tudnak, még kevésbé hallhattak a *Cserebogár*hoz címzett vendéglőről, ahol az *Első magyarvárosi jótékony asztaltársaság* székel, minden pénteken Huzó István elnöklésével.

A magyarváros különállása már megszűnt; a Cserebogár ha meg is van még: már nem az a nevezetesség, mint ami volt: az asztaltársaságoknak valaha zengő korszaka lejárt és mindezek mulását most követte Huzó István is, Szent Péter előtt a másvilági asztaltársaságok valamelyikénél kérve örökös tagfelvételt.

Hogy nagy ember lett volna, azzal nem rágalmazható meg. Kávés volt, szorgalmas embere ennek a tisztes iparnak és lelkes művelője a pohárköszöntésnek. Ez utóbbi tulajdonsága tette őt az asztaltársasági élet egyik oszlopává és emelte Arad nevezetességei közé.

Szinte műélvezetként hallgatták egy időben ezeket a köszöntőket. Amint Huzó István nem volt nagy kaliberű férfiú, ezek a pohár-beszédek se voltak szónoklati remek. De volt bennük valami zamatos eredetiség, valami önkéntelen humor, amely speciálitással tette ezeket a köszöntőket.

— Tisztelt közszereteti asztaltársaság! — ilyenformán kezdte beszédeit. — A mai nevezetes napon egybegyülekezvén, egy kalap alatt, egy koszoruba kötve, édes-mindnyájan, hogy testvéri pohárral hozzálelkessdjünk egy barátunk, egy polgár, egy szőiparosnak, Tompa Kálmánnak az ű szívéhez. Nem azért, hogy kérem, de amint az esztergályos, a faiparos, az színész a szőiparos, az újságíró pedig a betűiparos, és mind-mind lélekben lelkes polgára a magyar hazának. Az ő mivoltának a babékoszorus érdeme, nem azért kérem, mert én járok színházba, láttam is, és azonkép valamennyien, az asztaltársaság látta őt, igenis, az ő iparában. Azért emeljük ezen szerény pohárkámkat az ő egészségére, ugys mint derék magyar, szeretett családja körébe, az uristen éltesse. Éljen!

Csak az emlékezet által diktált, halvány másolata ez az eredetieknek, a híres Huzó-beszédek, amelyeket pazar kedvvel hallgattak azokban az időkben a kisiparosok, a színészek, valamint a betűiparosok is, akik alatt fölvaltva az újságírókat és a nyomdászokat értette. Mert, ha zavarosak voltak is a beszédei, csak meg kellett a kulcsát találni és ki lehetett érteni, hogy „egy kalap alatt, egy koszoruba kötve” milyen eszméket foglal pohárköszöntőbe.

Nem lett volna hü magyarvárosi mivoltához, ha holtá napjáig nem magyar ruhában járt volna. Kerek magyar kalappal, rojtos nyakkendővel, fokossal. Amíg birta, hűségesen eljárt nemcsak a maga, asztaltársaságába, de a többiekbe is, amelyek közül csak a Kossuth-asztaltársaság állotta ki a tűzpróbát és maradt fenn. Azután beteg lett, föl hagyta a kávéipart, meg a pohárköszöntő-ipart is. Az utcáról eltűnt az alakja és ma egy fekete szegélyes papir jelenti a halálát. Meglett ember volt, de mintha sietett volna a halállal: nehogy olyankor temessék el, amikor az öregebbek is elfelejtették őt, és az asztaltársasági összegyülekezések szép korszakát, amelyben neki olyan nevezetes szerep és vidám nimbusz jutott.

A király Budapestre jön.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 24.

A képviselőház tudvalevőleg ma letárgyalta mindazokat a törvényjavaslatokat, melyeket a kormány a nyári ülés előtt még munkarendjébe fölvetett. Így megszavazták ma az 1912. évi ujoncjutalék megajánlásáról szóló javaslatot s az egyes adótörvények végrehajtásáról szóló javaslatokat is. A Ház holnapi ülésén már csak a javaslatok harmadszori olvasását fogják elvégezni.

Szerdán a főrendiház tart majd ülést, hogy letárgyalja a Ház által elfogadott javaslatokat, csütörtökön aztán a Ház átveszi a főrendek üzenetét, intézkedik a javaslatoknak szentesítés alá leendő terjesztéséről s ugyanekkor fölolvassák majd azt a királyi kéziratot, mely a Ház üléseit az őszig elnapolja.

Az elnapolás azért történik királyi kézirattal, hogy az ellenlék időközben össze ne hívathassa a képviselőházat s ez által zavart ne okozhasson.

A P. Lloyd jelenti: A képviselőház csütörtökön tartja utolsó ülését, azután pedig királyi kézirattal elnapolják a Házat szeptember 17-ig. A korai összehívás azért történik, mert akkor fogják megválasztani az új delegátusokat, akik mindjárt Bécsbe mennek, hogy az október végén lejáró tíz havi közös költségvetési indemnitási törvény helyett véglegesen megalkossák az 1912. évi közös költségvetést. Közvetlenül ezután Budapesten ül össze a delegáció, hogy az 1913. évi közös költségvetést tárgyalja. A delegáció budapesti ülésezése alatt a király udvartartásával Budapestre jön és hosszabb időt tölt itt.

Világrekord

a nemzetközi repülőversenyen.

— Zuhanások napja. —

Távirati tudósítás.

Bécs, június 24.

Bécsből jelentik: Vasárnap délután kezdődött az aszperni repülőtéren a Lipót Szavátor királyi herceg védnöksége alatt álló nemzetközi repülőverseny, a melyen belga, német, francia, olasz, osztrák, román, orosz, svájci és perui pilóták vesznek részt. Pompás időben kezdődött délután három órakor a fölszállás. Mindjárt a repülés elején Stanger Rudolf osztrák aviatikus lezuhant, de nem sebesült meg, készüléke azonban összetört. Négy óra tájban Ehrmann francia pilóta zuhant le husz méter magasságból és megsebesült, a gép teljesen hasznavehetetlenné vált. A lezuhant aviatikus sérülése nem aggasztó. Több csonttörést szenvedett ugyan, de amputálás nem lesz szükséges és az aviatikus néhány hét múlva elhagyhatja a kórházat. Kevéssel később szintén husz méter magasságból Villy de Roi belga pilóta zuhant le. Az aviatikus lábszárát törte és arcán is megsebesült. Készüléke összezúzódott. Csákay aviatikus által tegnap elért magasság 3500 méter volt. Miután egy női utast és egy 65 kilogramos homokzsákot vitt magával, 80 százalékot hozzá számítottak és így 6300 méter magasságot irtak le neki. Csákay álnév alatt Blaschke főhadnagy repült, aki menyasszonyát, Csákay Jankát is magával vitte a magasba. Amikor lejöttek, a közönség előtt forrón megölelték egymást.

VIDÉK.

Kevés a hozomány. Makóról jelentik: Kristóf János makói gazdálkodó két hónappal ezelőtt nősült meg. Boldog egyetértésben élt a fiatal pár, csak az anyós tett folytonos szemre-

hányásokat a leánynak amiatt, mert kevés volt a hozománya. A gazda a napokban nem volt otthon s ezalatt ismét összezördült a két nő. A szóváltásnak az lett a vége, hogy az anyós megverte a fiatal asszonyt s ez elkeseredésében ma öngyilkosságot követett el. Hátrahagyott levelében az anyóst okolja tette miatt.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad város zárószámadása. Megírtuk a múlt héten, hogy a főszámvevői hivatal most készíti a város 1911. évi zárószámadását és az eddigi, végső revideálás alatt álló számadatok szerint százezer koronára tehető az a reális többlet, amely a múlt évi bevételek és kiadások között mutatkozik. A zárószámadás ügyében ma Kilenyi János főszámvevő a következőket közölte az Aradi Közlöny munkatársával:

— Nem akartam nyilatkozni a zárószámadásokról, mert az a nézetem, hogy számokat, összegeket addig nem mondok, amíg a számadást végleg le nem zártam, alá nem irtam. Ezt és csak ennyit mondtam egyik helyi lap munkatársának is, de az illető lap vasárnapi számában azt írják, hogy szerintem a felesleg — helyesebben zárószámadási többlet — ép úgy lehet pár ezer korona, mint horribilisan több. Ezt már igazán nem mondhatom. A zárószámadást július elejére, azt hiszem, elkészítjük és így most már nagyjában át tudjuk tekinteni a tételeket. A hiteltülségek és a kiadásoknál elért megtakarítások revideálása van még hátra, de ha már épen szó van róla, az igazság kedvéért kijelenthetem, hogy az összeg, amelyet az Aradi Közlöny zárószámadási többletnek megírt, legfeljebb 2—3000 koronával fog eltérni a végső, pontos megállapítástól.

A Kulturpalota belső berendezésére és a palota előtti utak aszfaltozására hosszabb huzavona után nyilvános pályázatot hirdetett a város. A pályázati határidő ma járt le és a gazdasági ügyosztálynál az egyes munkacsoportokra a következő cégek tettek ajánlatot. I. Butorokra: Reinhart Fülöp 17.730,80 koronáért. Aradi Butorkészítő iparosok szövetkezete 22.470,50 koronáért. Lengyel Lőrinc (két ajánlattal) 18.949 és 23.000 koronáért. II. Vasfogasállványokra: Fleischer testvérek 1140 koronáért. III. Számjelzőtáblákra: Andrányi Károly és fia 327,80 koronáért. IV. Vas könyvtárállványokra: Schlick felé vasöntő és gépgyár r.-t. (Budapest), 14.621 koronáért és Márkus Lajos vasárugyáros (Budapest), 12.321 koronáért. V. Szönyegekre: Domán Sándor 9616,60 koronáért, Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete 11.217 koronáért és Lengyel Lőrinc 12.741 koronáért. VI. Aszfalt kocsiút és gyalogjáró készítésére The Neuckatel Asphalt Company Limited (Budapest) 38.765 koronáért, Magyar Aszfalt r.-t. (Budapest) 37.920 koronáért, Magyar—Horvát Aszfalt r.-t. (Budapest) 41.302 koronáért. VII. Villámháritókra: Stoll Béla 2730, Koch Dániel 2161, Kalmár József 2154 és Juhász István 2970 koronáért. — Az ajánlatokat, tekintettel a különböző mintákra, a számvevőség előbb átszámítja, csak azután lesz megállapítható, hogy mely ajánlatok a legelőnyösebbek.

Omnibusz-járat Arad és Ujarad között. Vovesz Lajos 33 as gyalogezredbeli irodai őrmester, Zsigmondházi lakos ma azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy adjanak neki tíz évre szóló jogot a várból a Szabadságtérre és onnan Ujaradra a Petőfi korcsmaig közlekedő omnibuszvállalat létesítésére. Vovesz a várból a Szabadságtérig és vissza, valamint a Szabadságtérrel Ujaradra és vissza 20—20 fillér viteldíjat kíván szedni és azt kéri, hogyha tíz éven belül villamos épülne ki Aradra, akkor a város biztosítson neki más jövedelmező utvonalat.

A báró ur bányája.

(Hogyan bántak az állam vagyonával.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 24

Aradi Viktor hírlapíró „Az Est” című napilap 1910. július 13-iki számában „A koalíciós képviselő bányáüzlete” címen azt írta, hogy Thoroczky Viktor báró volt országgyűlési képviselő másoknak jogserelmével lefoglalta a torockai bányamegyét. A pénzügyminiszter kiküldöttje „felsőbb rendeletre” hivatkozva új határokat tűzött ki, nem törődve az érdekeltek tiltakozásával. Az érthetetlen eljárásra Thoroczky Viktor egy levele vetett világosságot, azt írva, hogy „most már a bányakapitány és mások is egész másképpen beszélnek, mert tudják, hogy az államtitkár rokonom”.

Ugyancsak „Az Est” 1910. július 31-iki számában „Bedőházy János és társai” és „A pojéni koalíciós vasbánya” címen megjelent közleményekben Aradi azt írta, hogy a kincstár a pojéni vasbánya egy nagy részét elvesztette, mert a jogosítványokat elmulasztották időjkorán megújítani és így a terület gróf Bethlen Andrásné nevére foglaltatott le. Ez ügyben, írja a vádlott, a bányakapitányság irattárának XI. kötete vet világosságot, mert itt a grófné neve mellett Bedőházy János koalíciós képviselő neve szerepel, aki lakótársa volt Désy Zoltán pénzügyi államtitkárnak.

Désy Zoltán sajtópert indított a cikk szerzője ellen, mert mint vádiratában írja, „ugy vagyok mindkét közleményben feltüntetve, mint aki rokoni és baráti kötelekből hivatali kötelességem megszegésével egyeseket, mások és a kincstár kárára illetéktelen haszonhoz juttattam.”

A mai budapesti tárgyaláson Mikovics elnökölt. Désy Zoltán volt államtitkár személyesen is megjelent.

Az esküdtszék megalakulása után a vádlottat hallgatják ki, aki elmondja, hogy közérdekből és igazat írt. Elmondja továbbá, hogy 28 éves, román. kat. budapesti hírlapíró.

Désy Zoltán kijelenti, hogy egész hivatali pályafutása alatt önzetlenül és korrektül járt el.

Okolicsányi dr., Aradi védője kéri a bizonyítást arra elrendelni, hogy a Thoroczky-féle bányalefoglalás szabálytalanul, az érdekeltelek meghallgatása nélkül rendeletileg történt és hogy ebben Désy Zoltánnak része volt. Kéri Thoroczky Viktornak, Gálócsy Árpádnak kihallgatását, s az iratok felolvasását.

Továbbá, hogy Bedőházy megbízottja volt Bethlennének és hogy Bedőházy lakótársa és jóbarátja volt Désynek. Hederváry Lehel, Désy képviselője kijelenti, hogy nemcsak gálat nem ohajt vetni a bizonyítás kérdésében, de felajánlja még a bizonyítás bármilyen mértékben való kiterjesztését.

Mikovics elnök a törvényszék nevében kijelenti, hogy közérdek címen elrendelik a bizonyítást.

A bíróság mindenképp fölolvasta a torockai bányamegyére vonatkozó engedelemitratokat, majd a pojéni vasbányára vonatkozó hivatalos miniszteri ügyiratok fölolvására került a sor.

Első tanuként a bíróság Tirscher Géza pénzügyminiszteri tanácsost hallgatta ki, aki mint főbányatanácsos, a bányügyi osztály vezetője. A tanu kijelentette, hogy Désy Zoltán volt államtitkár nem foglalkozott ezekkel az ügyekkel, vele e tárgyban sohasem beszélt, mert Wekerle Sándor volt pénzügyminiszter maga döntött ebben az ügyben. A tárgyalást holnap folytatják.

HIREK.

Ki lesz az Egyesült Allamok elnöke?

— Taft és Roosevelt harca. —

Távirati tudósítás.

London, június 24.

Chicagóból jelentik: Roosevelt hívei még múlt éjjel Rooseveltet önálló elnökjelöltté proklamálták. Roosevelt egyelőre elfogadta a független jelölést és kijelentette, hogy mindazok, akik a közérkölcsebe vetett hitüket nem vesztették el, most csatlakozhatnak egy új mozgalomhoz. A republikánus delegátusok térjenek vissza hazájukba és tudják meg honfitársaik fölfogását, később pedig tartanak konventet, a melyen formálisan megtörténhetik a jelölés. Megígérte, hogy akkor minden megnevezett jelöltet támogatni fog. A rendes republikánus konvent áldatlan célok szolgálatába szegődött. Barátai, akik mellette maradtak, Lincoln Ábrahám szellemi örökösei, a kiket a múlt bilincsei nem nyugóznak le, hanem az új fejlődést új szellemben, a kor kívánalmainak megfelelően tartják szem előtt. Az új mozgalomnak jelszava legyen: *Ne loj!* Most már a republikánusok maguk is elismerik, hogy *Taft megválasztása nem valószínűtlen*. Az igazi választás napján, amely november 5-én lesz, még nagyon sok meglepetés történhetik. A demokraták között is kemény harc várható.

— **A sajtó és a politikusok.** *Budapestről* jelentik: Az Otthon írók és hírlapírók köre vasárnap délelőtt Rákosi Jenő elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, hogy állást foglaljon ama támadás dolgában, amelyet a képviselőház június 7-iki ülésén intéztek képviselők ujságírók ellen. Az ülésen az elnök bemutatta az országgyűlési tudósítók szindikátusa egyik tagjának, Schiller Henrik dr.-nak jelentését, mely szerint a házelnökség kielégítő nyilatkozatot tett és a szindikátus a dologon napirendre tért. A gyűlés ezt nem találta kielégítő elégtételnek és a felszólalók: Nadas Sándor, Fényes László, Halász Lajos, Szakács Andor és Farkasházy Zsigmond az Otthon külön állásfoglalását is kívánták. A vita után az elnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Tudomásul véve az országgyűlési tudósítók szindikátusának a június 7-iki képviselőházi ülésen történetéről való jelentését, az Otthon írók és hírlapírók köre kijelenti, hogy megütközéssel, sőt megbotránkozással látta a képviselő urak durva és méltatlan támadását az ujságírók ellen. Sulysabbá teszi ezt az esetet, hogy a támadásban Pekár Gyula ujságíró-kollégánk is résztvett. A közgyűlés megütközését fejezi ki ezen és idején valóan látja a megfontolást, hogy milyen intézkedéseket tegyen hasonló esetek mellőzésére.

A közgyűlés az indítványt tapssal és éljennel fogadta s mikor az elnök a határozatot ebben az értelemben kimondta, az ujságírók ovációt rendeztek az elnöknek.

— **Hét korona napszám, nagy sztrájk.** *Szekszárdról* jelentik: Tolnamegye több vidékén, különösen a *tamási* járásban heves sztrájkmozgalom indult. A hatóságok általános mezőgazdasági sztrájkot tartanak és azért rendkívüli intézkedéseket tettek. *Fürgepusztán* a tehenészek már sztrájkba léptek. *Regölyben* a napszámok kimondták, hogy *hét korona napszámán alul nem dolgoznak*. Az *igali* járásban a gazdák komolyan tartanak az aratósztrájkotól s azért eddig már száz aratógépet rendeltek. Julius 2-ára várják az aratósztrájk kitörését. A főszolgabírók intézkedésére a csendőrsöket *katonasággal erősítették* meg és a tanyákra huszárságot vezényeltek ki.

— **A minorita-templom orgonájára** begyűlt adományokról szóló „Kimutatás”-ból özv. *Instútoris Istvánné* 20 koronás adománya kimaradt.

— Lengyel hercegi pár Aradmegyében.

Annak idején megírtuk, hogy a Vasutas Takarékpénztár birtokában volt 11 ezer holdas Nagyhalmagy és környékbeli erdőbirtokokat *Lubomirsky* Kazimir lengyel herceg megvásárolta. A herceg, akinek mintegy 70–80 millió korona vagyona van, részvénytársaságot alapított, amelynek célja nagyobb erdőbirtokok megvásárlása és kitermelése. A társaság főreszvényesei *Lubomirsky* Kazimir és *Lubomirsky* Andree herceg, *Zamojsky* gróf, továbbá az alsóausztriai és lengyel hitelintézetek. Már eddig is hatalmas erdőbirtokokat tarolt le ez a több millióval rendelkező társaság, amely közel négy millió koronáért vásárolta meg a nagyhalmagyai erdőbirtokot. Az aradmegyei erdőségek átvétele most fog megtörténni és e célból *Lubomirsky* Kazimir herceg a feleségével, *Volkenstein* gróf német nagykövet leányával Aradmegyébe érkezik erdőmérnökeivel, erdészeivel és több műszaki alkalmazottjával. A hercegi pár három négy hétig tartózkodik Aradmegyében a marospetresi Zoltovszky kastélyban, mmtán nem akarnak szállóban lakni. Zoltovszky gróf előzékenyen átengedte erre az időre pompásan berendezett kastélyát *Lubomirsky* Kazimirnak. A herceg mindössze 38 éves, rendkívül képzett intelligens ember, akinek egyetlen vágya minél nagyobb vagyont gyűjteni. A lengyel főur meglehetősen takarékos életmódot folytat és a meglevő millióit nemhogy csökkentené, hanem évről-évre gyarapítja. Itt tartózkodásának ideje alatt többször bejön Aradra is, tárgyalásokat folytat különböző üzletemberekkel és jogi tanácsadóival. A herceg öt hat tagból álló kísérettel Bózenből, ahol szintén birtoka van, már megérkezett, ő és felesége azonban Kolozsvár felől *holnap jönnek* automobilon.

— **Müller Kálmán báró Aradon.** A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete szerdán délután négy órakor Urbán Iván főispán elnöklete alatt tartja meg a városház nagytermében a lakó közgyűlést, amelynek igen ilusztis vendége is lesz. Az előkészítő-bizottság meghívására megjelenik a közgyűlésen Müller Kálmán báró egyetemi tanár, főrendiházi tag, a tuberkulózis elleni küzdelem országos és központi bizottságának elnöke és kormánybiztosa. Az előkészítő bizottság ezután is fölkéri Arad városának a közegészségügy és humanizmus intézmények iránt melegen érdeklődő közönségét, hogy a szerdai közgyűlésen lehetőleg nagy számban és pontban négy órakor megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgysorozatát az előkészítő-bizottság a következőképpen állapította meg: Elnöki megnyitó és Müller Kálmán dr. báró kormánybiztos üdvözlése. A tuberkulózis elleni küzdelem ismertetése. Az aradi intézmény tervezete és segédeszközei. Az alapszabályok előterjesztése. Az egyesület megalakulásának kimondása. Elnök és végrehajtó bizottság választása.

— **Különös baleset.** *Pécsről* jelentik: A 8-ik honvédhuszárezred istállójában az egyik lovat megcsipte egy darázs. A ló ettől megvadulva berontott egy másik istállóba, ahol száznál több ló volt elhelyezve. A megvadult ló összerugdalta az itt lévő lovakat, úgy, hogy ezek elszakítva kötőfékjüket az istállóból és a kaszárnyából kirohanva vad iramban a város felé száguldottak. Utközben felfordítottak egy parasztkocsit, a kocsit tulajdonosát megsebesítették és egy hetven esztendőst temetőért *összeliportak*. A városban óriási ribilliót okozott az eset, de nagyobb baj nem történt. Tizenkét ló az aszfalton elesett, a többi nagynehezen sikerült megfekezni. Az ezredparancsok elrendelte a vizsgálatot, de megállapították, hogy senkit sem terhel a felelősség.

— **Megszűnt postaügynökség.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a hunyadmegyei Petrilla községhez tartozó Deákbanya telepen működő postaügynökség folyó hó 30-án beszünttetett és a petrozsényi postához csatoltatik.

— **Rejtelmes bűntény.** Aradon a György-utca 102. számú ház kertjének a végében vasárnap reggel egy össze-visszavert hőröggel, fetrengő emberre akadtak. Az öntudatlanul heverő fiatal embert nem ismerte senki, míg végre előkerült a György-utca százkettes számú ház gazdája *Simonján* Sándor bérkocsis és fölismerte a sebesültben unokaöccse, a 22 éves *Kovaszincán* Mihályt. Kovaszincán szombaton este ment el hazulról, az éjszakát különböző koresmákban töltötte és ismeretlen uton-módon került hajnalba félholtravert állapotban a kert végébe. Hozzátartozói eleinte azt hitték, hogy Kovaszincán részeg. Nem sokat törődtek tehát sebeivel, hanem lefektették az udvaron egy nyitott szinbe és ott hagyták késő délutánig. Mikor azután azt látták, hogy állapota semmit sem javul, délután végre mentőket hívtak, akik bevitték Kovaszincánt a kórházba. Itt az orvosok megállapították, hogy a fiatalember — valószínűleg verekedés közben — rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett; hasán hátán, fején mutatkoztak tülegetől, bottól, szék-től eredő sebek. A fejét különösen súlyos csapások érthették, amelyek következtében erős agyrázkódást szenvedett s eszméletét teljesen elvesztette. Kovaszincán ma sem tért magához és így tőle nem tudhatta meg a rendőrség, hogy ki verte meg. A nyomozás egyetlen utmutatója *Ottlakán* Demeter bérkocsis vallomása volt, amelyből azt tudták meg, hogy Kovaszincán szombaton éjjel koresmában összeveszett és összeverekedett *Csobán* Simon 19 éves városi kocissal. Ez az aprókoresmái verekedés az éjszaka folyamán kiújult és *Csobán* barátai is rátámadtak Kovaszincánra, akit agyba-főbe pufoltak. A halálra vert ember részeg is volt és mámorosan, véresen vergődött el hazáig. A kertnél tovább nem jutott: elvesztette eszméletét és összeesett. Valószínűleg belehal sebébe. Kovaszincán bántalmazói közül hármat *Turesin* Mihályt, *Csobán* Simont és *Rusz* Jánost ma délután letartóztatta a rendőrség, hármat pedig még az éjszaka folyamán előkutatnak a detektívek.

— **A meggyanusított megyei tisztviselők.** Tudvalévőleg az aradi Justh párti lap valami névtelen levelet közölt, amelyben állítólag egy „megyei hivatalnok” elsiránkozik afelől, hogy őt hivatalfőnöke erőszakkal kényszerítette annak az ívnek aláírására, amely *Tisza* István üdvözlését tartalmazta. Lapunk vasárnapi számában a meggyanusított megyei tisztviselők nyilatkozatot tettek közre. A nyilatkozat alól csak egy kezelő tisztviselő neve hiányzott, *Orosz* Pálé. Ebből sokan arra következtettek, hogy talán *Orosz* Pál írta azt a bizonyos levelet. *Orosz* ma nyilatkozatot küldött hozzánk, amelyben kijelenti, hogy tisztviselő társainak tegnapi levelét azért nem írhatta alá, mert szabadságon van, lapokat nem olvas, politikával nem törődik és nem volt róla tudomása, hogy a megyeházán milyen nyilatkozatot akarnak kiadni a kartársai. Most figyelmeztették a dologra s utólag siet kijelenteni, hogy a Justh-párti lapban megjelent levél nem tőle származik, s aki az ellenkezőjét állítja, az jellemtelen hazug ember. — Most már joggal kérdezhettük: ha minden megyei hivatalnok tiltakozik a levél ellen, akkor ki küldte azt a Justh-párti lapnak? Felültették a lapot, vagy pedig egyszerűen a szerkesztőségben készült az a sopánkodó levél?

Magyar név. *Medve* József battonyai illetőségű ugyanottani lakos, valamint *Mária*, *János* és *Mihály* nevű kiskoru gyermekei családai nevüket belügyminiszteri engedéllyel *Magyar*-ra változtatták.

— **Öngyilkos parasztkok.** *Ament* József 72 éves medgyesbodzasi gazda ma délelőtt házában padlásán felakasztotta magát. Mire ráakadtak, kiszüvedett. Tették oka életuntagság. — *Sofronyán* ma felakasztva, holtan találták a Purgly-féle tanyán *Varsandán* János 22 éves béréslegényt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Labdarugás — revolvermerénylettel.** Szabadkáról jelentik: Ma tartotta mérkőzését a Hungaria Football Klub a Munkások Football Klubjával. Tumbus Pál bíró a játékosok egy részének a véleménye szerint nem volt igazságos, amiért az egyik játékos, Wukovits János revolvert rántott elő és a bíróra lött. Tumbus sérülése jelentéktelen. A merénylet letartóztatták.

— **Sulyos automobil szerencsétlenség.** Prágából jelentik: Visehradban tegnap ugyanez az automobil két szerencsétlenséget okozott. A főtéren egy automobilon a Szokol ünnepségekre érkezett lengyel vendégek ütek, köztük Krzacinszki a lengyel nő kiállításának igazgatója. Krzacinszki annyira megijedt, hogy elájult s oly szerencsétlenül esett ki a kocsiából, hogy agyrázkódást szenvedett. Alig fél óra múlva ugyanez az automobil még egy szerencsétlenséget okozott. Az automobil, amelyet tulajdonosa, Ruzicska Ferenc maga kormányozott, örületes sebességgel száguldott az utcán végig s elgázolta Roth Adolt iskolaigazgatót, aki sulyos sérüléseket szenvedett. Ruzicskát letartóztatták.

— **Tolvaj kártyajátékos.** Tegnap Nyitrán egy kávéházban Blau Mór berlő, ki 2000 koronát vesztett, hirtelen felállt és az asztalon lévő bankból 1500 koronát szembrevágott. A játékosok rendőrt hívtak, aki Blaut elvezette a rendőrségre, hol a nála talált pénzt lefoglalta. Az ügyészség ma Blau ellen lopás miatt megindították az eljárást.

— **Vitriolmerénylet.** Kleics Vazul aradi pincér felesége azt tapasztalta, hogy férje az utóbbi időben nem törődik vele, leányok után szaladgál. Megleste hogy férje különösen sokat foglalkozik Dékán Julia szakácsnővel. A feltékeny asszony arról is értesült, hogy a szerelmes pincér házasságot ígért a csinos szakácsnőnek. Kleicsné megpróbálkozott azzal, hogy szép szóval hasson férjére, de figyelmeztetésével csak folytonos családi perpatvart idézett elő. Elhatározta tehát, hogy Dékán Juliát, akit az egész baj okozójának tartott, csuffá teszi. Vitriolt vásárolt és a maró folyadékkal felszerelve vasárnap délután meglátogatta Dékán Juliát szolgálati helyén, Ottenberg Tivadar takarékpénztári vezérigazgatójánál. A két nő között rövid, izgatott szóváltás támadt, azután Kleicsné leöntötte a gyanúlan leányt vitriollal. Dékán Juliát rettenetesen összeégetve, sulyos sebekkel vitték a kórházba, a merénylet asszony ellen pedig megindult a bünygyi eljárás.

— **Meggyilkolt cigányprimás.** Szapáryliget cigányprimása, Samu Gyula, nem tartozott a csendesvéru emberek közé. A lobbanékony cigányprimás majdnem minden mulatozást verekedéssel fejezett be s az aradi törvényszék előtt már több ízben állott sulyos testi sértés, vagy emberölés büntetése miatt. A primás tegnap egy napjobb társaságba kötött be, amelynek vezére Faragó György béreslegény volt. A verekedés során Faragó bicskát rántott s kétszer szíven szurta a cigányt. Samu Gyula azonnal kiszenvedett, Faragót pedig letartóztatták a csendőrség.

— **Óriási tűz Gyomán.** Szombat reggel fél 3 óra tájban Gyomán tüzvész támadt. A Berényi-uti temető mellett levő Kató-Ailer Szilágyi-féle malom és fürdő gyulladt ki és földig leégett. A tűz a gépház környékén keletkezett s mire a tüzet észrevették, már oly elementáris erővel dühöngött, hogy lokalizálni, vagy pláne eloltani lehetetlen volt. A gyomai önkéntes tűzoltóság is kivonult a veszedelem helyére, s bár emberfeletti munkát végzett, semmi eredményt sem tudott felmutatni, amelynek fő oka a víz hiánya volt. A kár 80—100 ezer korona, mely biztosítás révén megtérül.

— **Amikor a paraszt gyógyít.** Sátoralja-ujhelyről jelentik: Kesznyéten községben Osváth János és Tóth István öszezervezték, mire Osváth késével megszurta Tóthot Tóth nem ment orvoshoz, hanem lótrágyával gyógyította fájdalmas sebeit, aminek következtében vérmérgezés állott be és Tóth meghalt. A hullának a hatóság által elrendelt boncolása alkalmával Hemlei Adolf dr. szerencsi orvos szintén vérmérgezést kapott, azonban még idejében észrevette baját és Chudovszky Mór dr. sátoraljaújhegyi orvossal megoperáltatta magát. A műtét sikerült.

— **Lopás.** Mahler Samu budapesti, utazó tartózkodása alatt ma egyik gőzfürdőben járt, ahol az öltöző kabinból ellopták a ruhájából pénztárcáját több huszkoronás és zálogjegy tartalommal.

— **A Horváth-cirkusz Aradon.** Még élénk emlékezetében van a cirkuszpártoló közönségnek a tavaly is Aradon járt Grand Cirkusz Colosszeum Horváth. Csupa világhírű artisták mutatványai bámulatba ejtették a közönséget. Magyarország e legnagyobb cirkuszvállalata ezuttal 80 világhírű artistával és 30 fajúval jön Aradra és jövő hó 6-án a Béla-téren kezdi meg előadásait. Bővebbet a falragaszokból.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú* ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23—24-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Szász Gábor munkásnak Irma nevű leánya. Martha Andor könyvelőnek Lenke nevű leánya. Tyukodi Lajos postásnak Ferenc nevű fia. Diószegi János kőművesnek Vilma nevű leánya. Szőlősi István fékezőnek István nevű fia. *Meghalt:* Mártha Lenke 1 napos leány. Özv. Velcs Péterné 70 éves magánzónó. Blaha Edéné 21 éves molnár neje. Szirmai Sándor 53 éves kalauz. Özv. Semsedi Györgyné 68 éves napszamos. Lendvay Béláné 44 éves magánzónó. Huzó István 60 éves vendéglős. *Házasságot kötött:* Faragó Gyula vízmester Grospiere Lujzával. Klein Elemér kereskedő Feld Máriával. Gál János kovács Toth Juliánával. Csokán Ernő mészáros Kálnoki Máriával. Prasz József cipész Macskássy Margittal.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Szabó fele** pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Több ezer kötet** 3—4 koronás különböző használt tankönyv 20 fillérjével kerül eladásra *Kerpel könyvkereskedésében.*

— **Legjobb cigarettafüvelék Kerpelnél.**

TARKASÁGOK.

(A gyerek és az apja.) Schleichtig tata jelenleg illaván van. Nem nagyon tragikus az ügy, mert az illavai fegyintézet már harmadszor látja őt barátságos falai között. Schleichtig tata ugyanis családjul szokott megbukni és emiatt ül illaván, esetleg Vácon. Jelenleg illaván ül.

A családja azonban nem busul, mert az öreg róka úgy intézi a családbukásokat, hogy mindig szép haszna marad rajta. A felesége vidáman és meglegegetten neveli a gyerekeit. Nem sokára azután, hogy a férje bevonult az enyhet adó intézetbe, az asszony csecsemővel ajándékozta meg őt. A férfi a fegyházban boldog volt és sűrűn küldte a tudakozódó leveleket a kis Hermanról.

— **Hogy van a picike? Jön-e már a foga? Sir-e sokat? Volt-e már ótváros?**

És hasonló apai bolondságokkal zaklatta az asszonyt. A nő pedig hűségesen írta a válaszokat:

— **A kis Herman naccerűen fejlődik.** Három szép nagy foga van már és a négy hónapos gyerek már olyan erős, hogy magától ül. Ha leteszik a földre, nem dől el, hanem ül.

Amint a fegyházigazgató felolvastatta a levelet, az öreg Schleichtig szeme könybe lábadt, azután pedig boldogan nevetélt.

— **Minek örül olyan nagyon? — kérdezte az igazgató.**

— **Hát nem hallotta az igazgató ur? Hát ne örüljek, ne legyen büszke?**

— **Mire?**

— **A feleségem nagyszerűen neveli a gyereket.** Nekem mint apának büszkeségem lesz ő. Négy hónapos és már ül. Ezt ilyen korban még én se tettem.

(Különböző házasságok.) Egy aradi ifjúról azt híresztelték, hogy megházasodik. A fiatal ur rendkívül könnyen szeret élni, az adósságokat rakásra halmozza és nem törődik a holnappal. Valaki megszólította őt a minap:

— **Igaz, hogy nősül? Persze, kénytelen a hitelezői miatt.**

A fiatalember jóízűen fölnevetett:

— **Én nősüljek meg a hitelezőim miatt? Hogy is ne! Nősüljenek meg a hitelezőim én miattam.**

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, közhvény hólyag- és vesebetegnek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti!
A vállalat tulajdonosa: 3271
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12
Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.
Kapható: Éles Ármin, Nagy Farkas, Dalmel Lajos, Dörr, Fejér Gyula stb. cégeknél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Nagy árjavulás

a budapesti gabonatözsden.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 24.

A gabonatözsden, a hol a múlt hét végén kissé nyugodtabb volt az üzlet, ma szinte föltünő módon megélenkült a forgalom. A helyi spekuláció, továbbá nagyobb cégek mindjárt az üzlet elején nagy tételekben vásárolták a búzát, rozst és zabot, mert a tözsdere érkező magánjelentések a vetésről ismét kedvezőtlenek voltak és általában nyugtalanította a tözsdét.

A vásárlókedvet fokozta az is, hogy azok a tözsdelátogatók, akik a tegnapi vasárnapot arra használták föl, hogy személyesen győződjenek meg a vetés állapotáról, szintén arról panaszkodtak, hogy számos helyen megdőlt a vetés, mind több helyen terjed a rozsda, nagyobb területeken pedig, különösen a délvidéken sok üres, fehér kalász látható. A nagy árjavulás s a folytonos vásárlás következtében a búzát 40, a zabot 30 fillérrel drágábban jegyzik, mint szombaton, mert a kontremin, amely épenséggel nem számított e hirtelen árjavulásra s a múlt héten pesszimistikusnak tartotta a jelentéseket, ma akarva, nem akarva, visszavásárolta az eladott kötéseket, mert arról győződött meg, hogy a fővárosi lisztgyárak nemcsak a készárut vásárolják, de a határidőpiacon is élénk tevékenységet fejtenek ki, amennyiben mindinkább nagyobbítják hossza kötött érdekeltségüket.

A forgalom zárlatkor is rendkívül élénk volt, mert osztrák számlára sok üzletet kötöttek. Ez leginkább annak tulajdonítható, hogy kedvezőtlen jelentések kapcsán a várható termésről is mindinkább redukáltabb becslést kolportálnak az osztrák és a magyar piacon.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 24.

Készáru.

Kinálat, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. 5—10 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11.76—11.77	11.85—11.86
Buza 1913. áprilisi	12.02—12.03	12.13—12.14
Rozs 1913. októberi	9.69—9.70	9.73—9.74
Tengeri 1912 júliusi	8.90—8.91	8.92—8.93
Tengeri 1913. májusi	7.49—7.50	7.51—7.52
Zab 1912. októberi	9.38—9.39	9.43—9.44

Az árak 10 kilónként számítva.

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

281

Occasiót rendez

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)
Selymek K. 160. Csipkekelmék 48 fillértől.

Csipkek 2 fillértől. Madelrák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemaradékok 50^{o/} :- :- engedménnyel. :- :-

Villamos-felszerelések, electromotorok
legutányosabban
Kalmár Józsefnél
Kaphatók 1671
Aradon, Salac-u.

Ügyvédi irodában alkalmazást nyerhet

azonnali belépésre gyakorolt, a telekkönyvi ügyekben jártas, németül és románul is tudó

ügyvédi irnok.

Fizetés megállapodás szerint. Sajátkezűleg írt ajánlatot, eddigi alkalmazás megjelölése mellett, kérek. :- :-

Dr. Adelmann Géza, ügyvéd
Ujszentanna (Aradm.) 4216

2-3 uri leány-gyermek előkelő családhoz teljes ellátásra **felvétetik.**

Bővebbet szívességből:
Rosenblüh H és Társa
cégnél. 4192

Kérem a cégre ügyelni!

Átkötözők figyelmébe ajánlom, hogy **használt butort** veszek a legmagasabb árban, u. m. háló-, ebédlő- és szalonberendezéseket, ugyszintén egyes darabokat is, nemkülönben a legolcsóbb árak mellett árusítok új és használt butorokat. Egy **könnyű féderes kocsi** egy és két lóra és **National ellenőrző pénztár** eladó. 4982

Roth butorvétel és eladása
Asztalos Sándor-utca 5.

Kérem a cégre ügyelni!

Pathefonok

és Pathe-lomazok, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 3741

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás az alanti árukban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delenek, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszi asztalneműk és ágykészletek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruház.
Hunyadi-utca 1. szám alatt.
3621

Házlebontás miatt üzletemet Deák Ferenc-utca 7. sz. alá helyezem.

A raktáron levő villamos csillár és lámpákat leszállított árban adom el.

Diamant Ferenc

villamos szerelő. 3161

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árák mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészítetnek. Ortopéd cipőket szakemberrel készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról. Szíves támogatást kérek.

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

! Már csak rövid ideig !

A raktáron levő összes áruk a mai naptól kezdve minden elfogadható árban lesznek kiárusítva.

Singer Sándor divatáruház

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossu h“-szoborral szemben.

2368

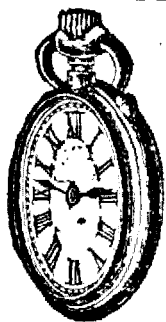
!!GAZDAKÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE!!

Zsákok és géptakaró ponyvák jó **BRAUN MIKSA** cégnél minőségben olcsón beszerezhetők Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.

Minta és árajánlat bérmentve.

Telefon 594. sz.

3709

Új óra- és ékszer- üzlet!!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

Aradon, Forray-utca és Rákóczi-
utca sarkán (Guttman-ház)

egy a mai kor igényeinek megfelelő

óra- és ékszerüzletet

nyitottam. E téren szerzett szakképzett-
ségemnél fogva módomban áll igen tisztelt
vívóim és megrendelőim igényelt min-
den irányban kielégíteni. — Üzletelvem:
lelkismeretes és gyors kiszolgálás. 3031
Javítások: üzletben és üzleten
kívül is legjutányosabban 8 évi jót-
állással elfogadok. — Szíves párt-
fogást kér kiváló tisztelettel

Gartner József

Óra- és ékszerész.

364 - 1912. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a budapesti kir. törvényszék-
nek 1912. évi 62939 számú végzése
következtében Dr. Szatmári Ferenc
budapesti ügyvéd által képviselt
Karner és társai utócai javára
200 kor, tőke s jár. erejéig 1912. évi
június hó 1-én foganatosított kielé-
gítési végrehajtás útján le- és felül-
foglalt és 4000 koronára becsült
egy drb. benzínmotor nyilvános
árverésen eladatik.

Mely árverésnek a körösbökényi
kir. járásbíróság 1912. évi V. 257/1.
számú végzése folytán 200 korona
tőkekövetelés, ennek 1912. évi május
hó 1. napjától járó 5% kamatai és
eddig összesen 64 korona 98 fillé-
rben biróllag már megállapított
költségek erejéig, Décse községben
adó lakásán leendő megtartására.
1912. évi július hó 1. napjának délelőtti
10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t. c. 107. és 108. §-ai értel-
mében készpénzfizetés mellett a
legtöbbet ígérőnek szükség ese-
tén becsáron alól is el fognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a
értelmében ezek javára is elren-
deltetik.

Kelt Körösbökény, 1912. évi
június hó 13. napján.

Walder Izsó

4312 kir. bír. végrehajtó.

Vásári hirdetés.

Arad szab. kir. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, hogy Aradon
a nyári országos vásár 1912. év
július hó 5 napján veszi kezdetét
és 5 napig, vagyis 1912. év július
hó 9-ig bezárólag tart.

Arad, 1912. június 7.

A városi tanács.

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz- **mótor.**

Cím a kiadóhivatalban.

Előzetes jelentés.

Csak néhány napig.

Grand Cirkusz

Colosseum Horváth
a Béla-téren

július hó 6-án, szombaton
nagy

megnyitó előadás.

Magyarország legnagyobb cirkuszvállalata.

A cirkusz 3000 ember befogadására képes.

Elsőrangú attrakciók.

80 artista. 4238 30 fajló.

Az előadás kezdete este 1/2 9 órakor. — Pánztárnyítás
7 órakor. — Jegyek válthatók egész nap a cirkuszi sza-
lonkocsi pénztárban. Bővebbet a falragaszok.

Szíves pártfogást kér

Plesz A.,
titkár.

Horváth J.,
igazgató-tulajdonos.

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma ARADON.

Végez vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomortartalom
vizsgálatokat. Wassermann-féle **Lues reactiót** Malla-
ria plasmodium kimutatását, Vidal Ficker Tiphus, Para-
tiphus (P. t. c. t. o. s) lumbalis, pleurális abdominalis folya-
dékok vegyi bacterologicus és cytologicus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrvállacék, diphteria, szem- és fül-
vadász bacterológikus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma) Korszövettani
vizsgálatok stb.

Elfogadunk vizsgálatokra viz, talaj, liszt,
kenyér, hus, kol-
bász, tej, vaj, zsír, bor, cognac s más szeszes italok
ecet, mesterséges tápszerek, piperecikkek, fűszerek, pet-
róleum stb.

Az orvosi laboratórium vizsgálatait **Dr. Lukács
Jenő** és **Dr. Pozsgay István** orvos urak míg egyéb
chémiail vizsgálatokat **Dr. Netzasek Adolf** v. állami
vegyszer fogja végezni. 2201

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
háztartási, vendéglői és nagy hűtők
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett)
Különlegesség szénsav és légnymású
sörkímérő szekrényekben. 3411

12359—1912.

Hirdetmény.

Az érdekelteknek tudomására
adjuk, hogy a közös hadseregnek
a földmivelő és mezeli munkásos-
tályhoz tartozó tényleges állomá-
nyu legénysége az aratás és egyéb
fontos mezeli munkák idejére, há-
rom hétre lendő szabadságoltatását
személyesen, kihallgatáson (rappor-
ton) kérheti, mely kérelmezés tel-
jesen díjtalan.

Arad, 1012. május 30.

A városi tanács.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság
készít

névjegyet

elefántcsontpapíron
= nyomva =

divatos kivitelben.

Építetők figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szíves tudomására hozni,
hogy Amerikában szerzett 8 évi
tapasztalat után visszatérve,
helyben, József főherceg-ut
1. szám alatt

építészeti irodát

nyitottam. 2861

Elvállalok az építészeti terén
előforduló mindennemű épít-
kezéseket, valamint átalaki-
tásokat a mai kor igényeinek
megfelelő kivitelben.

Tervezéssel és költségve-
téssel kívánatra szolgállok.
Meghívásra vidékre is megyek.
Kiváló tisztelettel

Kláity János

képesített kőművesmester
Arad, József főherceg-ut 1.

Eladó

egy jó állapotban levő 10 lóerős Garret-gyártmányu

cséplőkészlet.

Bővebbet 4166

Braun Miksa

Arad, Boros Beni-tér 2. szám.

Ne mulassza el
senki

Nassan R.

eső- és napernyő üzle-
tét Szabadság-tér 19.
felkeresni, ahol a párisi
ujdonságok és a legújabb
divatu saját készítményű
nap- és esőernyők a legjutá-
nyosabb árakon kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a
legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

ÉRTESÍTÉS!

Igen tisztelt megren-
delőimet és a n. é.
közönséget értesítem
hogy **ur! és női**
cipész üzletemet
Weitzer János-utca 19. sz.
alatti régi helyen megna-
gyobbítottam és ujonan
berendeztem. Mérték utáni
rendeléseket a legcsinosabb
és legdivatosabb kivitelben
gyorsan és pontosan készítek.
Állandó raktárt tartok leg-
finomabb cipőkrémek, fűzők-
::: ből és gummicitkéből. :::
További szives pártfogást kérek:

MÓCZ PÉTER,
4084 ur! és női cipész.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési
anyag **olcsóbb mint**
bárhol. Megrendelé-
sek gyorsan és pontosan
intéztetnek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körut 59.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

ur! és női cipész Arad, Weitzer Já-
nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomá-
sára hozom, hogy a tavaszi idényre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint **férfi-, női- és gyermek-**
cipők készítését valamint Ortho-
pád-cipőket fájós lábakra. Megren-
delések 48 óra alatt eszközöltetnek.
Visszamaradt cipők jutányos áron
kaphatók. Becses pártfogást kér-
a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ,

a lagosi hovádekrend tisztikarának szállítója. 5189

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 3681

kaucsuk-sarok.

NE FOGÁDJON EL MÁ-Á-ÁST!

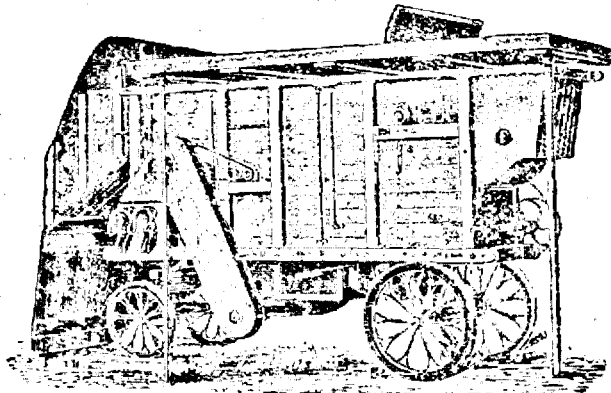
CSAK ÓRIÁS FEDAK- CIPŐKRÉMET 30 FILLÉRENT

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönséget, hogy a

cséplési idényre

módunkban van azon-
nal szállítani 2 kész-
let gőzcséplő 4-es,
3 készlet 6 os és 8
készlet 8 lóerőt, ugy-
szintén több benzin-
cséplő garnitúrát és
motorokat legolcsóbb
és kedvező részlet-
fizetési gyári árak
mellett.

Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagyszerkedése,
a „Nicholson” gépgyár ker. képviselője

3621

Arad, Boros Beni-tér 1.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcibőrt vakító fehérre vará-
zolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot
egy csapásra. 341

Ara egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappa 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárában **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.**

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az alább felsorolt bértárgyak haszonbérbeadása végett, az alább megnevezett helyeken és napokon d. e. 9 órakor — felsőbb jóváhagyás fenntartásával, — nyilvános versenytárgyalás fog tartatni, melyen úgy szóbeli, mint írásbeli ajánlatok tehetőek.

Bánatpénzül az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% a teendő le.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva, lepecsételve, kellő felirattal és az előirt bánatpénzzel felszerelve — az árverés megkezdéséig, az árverés megtartásával megbízott hivatalhoz adandók be.

Ezen ajánlatokban a bérbe venni szándékolt terület pontosan megjelölendő s a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűkkel is kiírandó tisztán, érthetően és világosan kijelentendő, hogy az ajánlattevő az árverés feltételeit ismeri és azoknak magát aláveti.

Szó- és írásbeli ajánlattevők, kívánatra igazolni tartoznak vagyoni viszonyaikat és bérleti képességüket.

Oly egyének, akik a kincstárral szemben haszonbéri vagy egyéb hátralékban vannak, bérleti feltételeknek be nem tartása miatt a múltban kifogásoltattak, továbbá kik esőd, gyámság vagy gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésen részt nem vehetnek.

Elkészett vagy távirati, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bérbeadó kincstár fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az ajánlatokat minden indoklás nélkül visszautasíthassa.

A részletes haszonbérleti feltételek mindazon helyeken, ahol az árverés megtartatni fog, megtekinthetők.

Haszonbérbe fognak adatni:

Sorszám	Község	A bértárgy megnevezése	Terület	A bérlet		Kikiáltási ár	Jegyzet	
				kezdet	vége			
				old	öl			év, hó, nap
I. Temesvári kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 2-án reggel 9 órakor.								
1	Gyüreg	Ártéri legelő	116	1460	1912. X.1.	1918. IX.30.	3460 08	Legelőnek.
2	Ötvény	j-gyzei volt kegyadományi föld	8	1054	"	"	98	
3	Temesillésd	halászáti jog	72	1593	"	"	730	Évente 12 hold trágyázás és 12 hold zabos búkköny termelési kötelezettséggel.
II. Temesrékási kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 3-án reggel 9 órakor.								
1	Hosszuág	csereföld	125	21	1912. X.1.	1918. IX.30.	1250	Három részleiben; 1/6 rész trágyázás és 1/4 rész takarmány termeléssel.
2	"	"	40	—	"	"	400	1/6 rész trágyázás és 1/4 rész takarmány termeléssel.
III. Lugosi kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 5-én reggel 9 órakor.								
1	Szvinicza	dunai halászat	—	—	1913. II.1.	1918. XII.31.	600	
2	Tápla	temesi halászat	—	—	1912. X.1.	1918. IX.30.	80 26	
IV. Bálinti kincst. telepkezelősnél 1912. évi augusztus hó 6-án reggel 9 órakor.								
1	Hosszuremete	vágás terület	60	1120	1912. X.1.	1918. IX.30.	425	Legelőnek.
V. Facsádi kincst. telepkezelősnél 1912. évi augusztus hó 7-én reggel 9 órakor.								
1	Begaszentes	majorföld és Reservats	675	656	1912. X.1.	1918. IX.30.	1576 70	Legelőnek írtási kötelezettséggel.
VI. Pancsovai kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 8-án reggel 9 órakor.								
1	Baranda	domináns föld	2025	09	1912. X.1.	1918. IX.30.	920	feltörési tilalommal.
2	Galagonyás	céti föld, IV. öbl.	429	1506	"	"	4149 70	
3	Ópáva	" " " "	3915	1068	"	"	2300	
4	Pancsova	" " " "	943	208	"	"	2755	
5	"	csőlöp és rakodási szedési jog	—	—	"	"	101	
6	Szekerény	Temeselőer	197	1059	"	"	1270	felvágási tilalommal.
7	Tárcsó	Ponyavica meder	42	428	"	"	126	
8	Torontálalmás	Temeselőtér	291	1580	"	"	520	
9	Ujzóra	csereföld	200	747	"	"	2490	
VII. Nagybecskereki kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 9-én reggel 8 órakor.								
1	Csenta	vadászáti jog az 1400 n. területen	—	—	1912. X.1.	1918. IX.30.	66	
2	Farkasd	domináns föld	732	1001	1913. I.1.	1915. IX.30.	2000	A csonka év egész évek vétetik.
3	Orlód	domináns föld	495	823	"	"	2000	feltörési tilalommal; a csonka év egész évek vétetik.
4	Nagybecskerek	Begahalászat	—	—	"	1918. XII.31.	305	
5	Perlasz	I. sz. B-gahalászat	—	—	"	"	490	
6	"	III. sz. Tisza-dunai halászat	—	—	"	"	1000	
7	Tamáslak	domináns föld	1393	1483	"	1915. IX.30.	4000	A csonka év egész évek vétetik.
8	Titel	halászáti jog: Titel-Sajkálak A sókovili Duna-Tisza halászat	—	—	"	1918. XII.31.	3800	
9	Torontálaliget	domináns föld	2140	1024	"	1915. IX.30.	3500	A csonka év egész évek vétetik.
10	Torontáludvar	" " "	2266	910	"	"	4000	
VIII. Kevevárai kincst. telepkezelősnél 1912. évi augusztus hó 10-én reggel 9 órakor.								
1	Deliblat	domináns föld armentesítve	403	1590	1912. X.1.	1918. IX.30.	2155	
2	Dunadombó	r-ti legelő	215	1404	"	1915. IX.30.	600	
3	Temesmiklós	legelő	372	309	"	1918. IX.30.	3455	
4	Temessziget	legelő	1916	1393	"	"	2017	
IX. Magyarpécskai kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 3-án reggel 9 órakor.								
1	Kovási	csárdaföld	91	1039	1912. X.1.	1918. IX.30.	1840	1/6 rész trágyázás; 25% takarmány termelés és épület fenntartási kötelezettséggel. Kiszáradk bérletársulata előnyben részesül.
X. Mosniczai kincst. telepkezelősnél 1912. évi augusztus hó 5-én reggel 9 órakor.								
1	Mosnicza	legelő	254	1008				
		"	254	10				
		"	254	6				
		"	60	1071	1912. X.1.	1913. IX.30.		

Arad, 1912. június hó.

M. kir. államjóságigazgatóság.

Olcsó áruház.

Uj női divatüzlet!

Értesitem igen tisztelt volt vevőimet és a n. é. közönséget, hogy ::

Aradon,

Lázár V.-utca

(Földes-gyógyszertárral szemben)

egy rőfös, rövid áru és női divat-

áruházat

nyitottam meg. ::

Saját érdekében kérem a t. vásárló közönséget, hogy állandóan igen jutányos árainról **vételkényszer nélkül** mielőbb győződjék meg!

Grenadin méterje már 70 fillértől.

Angol vászon 56 fillértől.

Himzett Madeira 70 fillértől.

Színes selyembatiszt 78 fillértől.

Kartonok 45 fillértől.

Szövetek 96 fillértől.

Selymek minden színben 86 fillértől.

Három pár férfi harisnya 1 korona 10 fillér.

Vidéki megrendelés utánvét mellett aznap elintéztetik.

Szíves látogatást kér:

Szegfü Manó és Társa.

Ha rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, az ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. h. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján, a kiadóhivatalban — a szöveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés értelmét mindenkor kösönd. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolendő. Az apróhirdetéseik díja a szöveg sűrűsége szerint: szöveg sűrűsége. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közlőben előzetesen megbeszélendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével másuttal nem megbeszélendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 8487

Női fésűk,

szűk, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

OKTATÁS.

Izr. Fiuinternátus

Chorin Áron-u. 1. jövő tanévre bennlakókat és magántanulókat már felvesz. — Prospektusval készséggel szolgál. 8888

Július hó 1-én

kezdődik a nyári tanfolyam gépirás, gyorsírás, könyvelés, állásközvetítés díjtalan. Ugyanott német francia és angol nyelvű keresk. levelezés elsajátítható. Ziffer Sándor, József főherceg-ut 7. I. em 4218

INGATLAN.

Központi ingatlan- 49.

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a legszolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és bevétele. Ugyanintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Eladó.

Új ház, 15 évig adómentes, a honvédszár laktanya mögött, kedvező fizetéssel. Értekezhetni Oppenheimer Mór építési irodában. Szabadság-tér 17. Telefon 889. 4075

Kápolna-utca

3. számú jól jövedelmező kisebb bérház szabadkézből eladó. Ugyanott butorozott szoba villanyvilágítással kiadó. 4081

Gyümölcsök

hernyók és mindenféle gyümölcspusztító rovarok ellen „Tabicotin Emulsio Vojtek“ a legjobb. Egy kísérlet mindenkit meggyőz. Vojtek és Weisz, Arad. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Bejárónő

ki főzni is tud állást keres. Sz. Péter-tér 9. ajtó 7. sz. 4219

ALKALMAZÁST NYER.

Könnyű házimunkára

egy 18-14 éves rendes leány gyermektelen családba felvétetik. Arad, Kölcsey-utca 9a.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hisz tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árárt kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetkezeténél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli“ szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Likőraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Nyaratóknak 4481

előnyös kölcsönkönyvtári bérlet, teljes szerinti kicseréléssel. Minden új mű raktáron. Magyar és német szépirodalmi művek és folyóiratok minden elfogadható árban kaphatók. Divalapok legnagyobb készlete. Krausz Paulin, színházépület.

Egy nagy

szabó asztal, nagy tükör, szabóollók és vasalók, több rend viszsamaradt új ruha, használt ablakok jutányos áron eladó. Wesselényi-utca 26. 4101

Egy teljesen jó karban lévő, gyárilag átjavított, garantált jó, 8-as cséplőgarantúra és egy 6 járatú teljes malomberendezés, kedvező fizetési feltételek mellett, eladó. Bővebbet Wolfner Lászlónál Arad, Boros Beni-tér 1. 4215

Vanillon

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vanillát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészta készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powderet használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

KIADÓ LAKÁS.

Sina-utca és Tököl-tér

sarkán lévő bérházban egy 4 és több 2 szobás lakás kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19 szám. Telefon 627 szám. 2741

Különbejárato,

elegánsan butorozott földszintes szoba, előszobával, az Erzsébet királyné-köruton kiadó. Bővebbet: Krausz Paulin könyvkereskedésében. 4152

Egy különbejárato

udvari butorozott szoba havi 20 koronáért kiadó Szabadság-tér 15. szám. 2167

3 szép szoba

fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27. szám 4203

Az Andrásy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

KÜLÖNFÉLE.

Fényképészeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legjutányosabb árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

Ügyes kártyos 1211

ajánkozik a szakmába bármilyen kártyos munkát pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Tököl-tér 7. sz.

A legfinomabb

és legzamatósabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urháznál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatú és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Férges baromfiak

megtisztalnak Vojtek és Weisz baromfi férges porától. II-5251

Poloskairást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközzel. Telefon 789. 4187

Férges baromfi ölök

teljesen megtisztolnak Vojtek és Weisz baromfi-férgespusztító szerrel. Siker garantálva. II-5251

Taxameteres

Bér-autók

Telefonszám 816

2881
Szolgáltat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tököl-tér 1. sz. 3821

Izr. Fiuinternátus

ARAD, Chorin Áron-utca 1. szám.
Városi és megyei telefon 903.

Értesíti a m. tisztelt szülőket, hogy a jövő tanévre csakis az elemi és a középiskola 4. alsó osztályára vesz fel tanulókat. A felvétel előjegyzés szerint már csakis korlátolt számban eszközölhető. Az intézetben, mely a legmodernebbül ujonnan lett berendezve, a tanulók állandó felügyelet alatt vannak, ahol zongora és hegedű gyakorlatban is résztülnek, mely célra külön helyiség szolgál. Ugyanintén mag. tanulók, különböző, összevont és javító-vizsgákra felelősséggel előkészítetnek. Prospektussal az intézet készséggel szolgál. 8897

Borszék fürdő

6955
(Csikmező. Vas. állomás: Marosbóviza.)
Klimatikus gyógyhely. 950 méter t. f. magasságban. Özönvíz forrás. Közvetlen természetes szénhidrogén és vasas gyógyforrás. Hikeviz és meleg szénasavas pezsgő és mofetdők. Idegesség, asztmikus bajok, általános elgyengülés, gyermekeknek angolkór és vereség ellen bíró hatású. — Fényképezés a Borszék-állomásban. — Prospektust küld az igazgatóság.

Bérbe kerestek egy
4 szobából álló
magánház.

Ajánlatok: 4194

Képpich Zsigmond-hoz
Neuman-palota.

Üzlet áthelyezés!

Értesítem az igen tisztelt
közönséget és ületfeleimet,
hogy Boros Beni-tér 17.
szám alatt éveken át volt

bádogos és víz-
vezeték berendező

üzletem és műhelyemet ugyan-
csak Boros Beni-tér 15.
szám alá (volt Dengl-ház)

helyeztem át.

Tisztelt üzletfeleim becses
támogatását a jövőben is kérve
tisztelettel:

KÓSZEGHY SÁNDORNÉ
bádogos és vízvezeték berendező.
Telefon 927 sz.

Alkalmi vétel
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órás és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sabb árban megvételnek vagy
más tárgyakra átcsereztetnek.
Telefon 438. Telefon 438.

Ablakredők

Valódi amerikai ünnöködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legjutányosabb árban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és játék-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

Tessék megtekinteni!

Uj találmányu fa- és
vasbutorokat, kárpitos
munkákat, amelyeket a
legolesőbb árban kiáru-
sitok. 3973

GARAI
butorraktár
Karolina-utca.

**Legfinomabb
cukorkák**

elsőrendű gyártmányu
csokoládé és cacaók
nagyban és kicsinyben
legelőnyösebben besze-
rezhetők

NÉMETH IMRE

csukorka különlegességi
üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.
8755

A forró nyári napsugarak ellen
legjobban megvéd a valódi háziiparilag készített

vászon és nád ablak roletták

pat. amerikai vagy zsinór huzattal.

Gyönyörű minták. Csoda olcsó árak.

Négyzett méterje már 3 koronától. Himzett rolet-
tákbán nagy választék. Tessék ajánlatot kérni. 1431

Fried Ferenc

Arad, gróf Apponyi Albert-ut 15—16.

épület és portál üvegezési vállalat.

Telefon 909.

Telefon 909.

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

RADÓ GYULA

UJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.